HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Officieele mededeeling.

Nederland te Parijs in 1931.
Gedenkboek van de Nederlandsche Deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling.
Uitgave van de Vereeniging „Oost en West”.
Onder Redactie van Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., lid van het Hoofdbestuur van „Oost en West”.
Reeds hebben hun medewerking toegezegd Mevr. M. C. van Zeggelen en de heeren D. J. Balfoort, Prof. Dr. L. P. le Cosquino de Bussy, Prof. J. C. van Eerde, P. A. J. Moojen, Dr. J. Stroomberg, T. B. Roorda, K. van der Veer, Dr. L. J. van der Waals, Dr. F. C. Wieder, R. Zuyderhoff en G. J. Staal.
Het boek zal worden gedrukt op Kunstdrukpapier en rijk worden geïllustreerd. De prijs zal bedragen f 5.— ingenaaid en f 6.50 in linnen stempelband.

Om te bewaren.

Zakelijke aanwijzingen voor in Nederland verblijf houdende weduwen van Indische particulieren, burgerlijke- en militaire landsdienaren bij het overlijden van haar echtgenoot.

Teneinde belanghebbenden behulpzaam te zijn om nog bij hun leven reeds zooveel mogelijk voorzieningen te treffen, dat, na hun overlijden, de nagelaten betrekkingen zoo min mogelijk moeilijkheden ondervinden om spoedig in het genot te treden van datgene, waarop zij recht hebben *(pensioen, weezenonderstand, nagelaten pensioen en één maand pensioen-extra)*, heeft het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West” gemeend er goed aan te doen de ondervolgende leiddraad ter kennisse van de leden te brengen.

De verhouding van voormalige Indische ingezetenen hier te lande tot de Weeskamer in Nederlandsch-Indië (geldende algemeen voor particulieren, burgerlijke- en militaire landsdienaren).

Dikwijls werd ons door Indische verlofgangers of gepensionneerden gevraagd in hoever zij hier in voorkomende gevallen nog eenige bemoeienis konden hebben met de Weeskamers in Ned.-Indië.

In hoofdzaak kan het antwoord daarop zijn, dat de voorschriften van het Indisch Burgerlijk Wetboek ten aanzien van de voogdij van toepassing blijven op den voormaligen Indischen ingezetene, zoolang deze het kenbare voornemen heeft weder naar Indië terug te keeren en nog niet aan de bepalingen van den Nederlandschen wetgever omtrent dit onderwerp heeft voldaan.

Art. 345 Ind. B.W. zegt: „Na de ontbinding van het huwelijk, door den dood van een der echtgenooten veroorzaakt, behoort de voogdij der minderjarige kinderen, van rechtswede, aan den langstlevende der ouders”. En art. 366 van dat wetboek: „In elke voogdij in Ned.-Indië opgedragen (uitgezonderd de voogdij der regenten over de minderjarigen in een gesticht van weldadigheid) is de Weeskamer met de toeziende voogdij belast”. *Deze toeziende voogdij eindigt eerst van af het tijdstip, waarop in Nederland overeenkomstig de daar geldende [illegible] in de toeziende voogdij zal zijn voorzien*

Zulks geschiedt *door benoeming van een toezienden voogd door den kantonrechter ter woonplaats van den voogd, na daaromtrent de naaste bloed- of aanverwanten te hebben gehoord.* Van deze benoeming wordt terstond kennis gegeven aan de betrokken Weeskamer in Ned.-Indië.

Een van de eerste verplichtingen van den voogd is omschreven in art. 386 van het Ind. Burgerlijk Wetboek, luidende: „De voogd zal binnen tien dagen nadat hij de voogdij heeft aanvaard, de ontzegeling vorderen ,indien verzegeling heeft plaats gehad; en dadelijk, in tegenwoordigheid van de Weeskamer, overgaan of doen overgaan tot het inventariseeren der goederen van den minderjarige. De inventaris of boedelbeschrijving zal ook onderhands kunnen worden opgemaakt, in alle gevallen, zal de deugdelijkheid daarvan door den voogd onder eede, ten overstaan van de Weeskamer, moeten bevestigd worden; wanneer de inventaris onderhands is opgemaakt ,zal dezelve bij de Weeskamer moeten worden overgebracht.”

Nu kan het gebeuren, dat een sterfgeval zóó kort voor het vertrek van het betrokken gezin uit Indië plaats heeft, dat er voor den voogd geen voldoende gelegenheid is tijdig vóór dat vertrek aan de voorschriften van bovenaangehaald wetsartikel te voldoen. In dat geval zal het een der eerste plichten, na aankomst in Nederland, van den voogd zijn, zich te vervoegen tot den Vertegenwoordiger der Indische Weeskamers bij het Ministerie van Koloniën te 's-Gravenhage, ten wiens overstaan de boedelbeschrijving alsdan zal moeten worden opgemaakt. Bedoelde functionnaris zal den voogd overigens alle verdere noodzakelijke inlichtingen en aanwijzingen verschaffen. Tot het bekomen van die inlichtingen, enz. zal de belanghebbende zich mede tot bedoelden Vertegenwoordiger moeten vervoegen, indien het sterfgeval, waardoor de voogdij is ontstaan, heeft plaats gehad *na* het verlaten van Ned.-Indië, althans indien bij den betrokkene het kennelijk voornemen bestaat weder naar Indië terug te keeren, zoodat een tijdelijk voortgezet verblijf buiten Ned.-Indië niet als verandering van domicilie kan worden aangemerkt.

Er kunnen zich op dit gebied nog eenige andere gevallen en bijkomende omstandigheden voordoen, die hier in dit kort bestek niet kunnen worden uitéèngezet. Men wende zich dus te dien aanzien om inlichtingen tot den Vertegenwoordiger der Weeskamers bij het Departement van Koloniën, ook al mocht men er aan twijfelen of de bemoeienis der Indische Weeskamer zich in sommige gevallen ook tot personen en zaken hier te lande kan uitstrekken.

Ook moet het worden ontraden af te gaan op de zoowel in Indië als daarbuiten veel verbreide meening, dat de bemoeienis der Weeskamer geheel of gedeeltelijk zou kunnen worden uitgeschakeld bij uiterste wilsbeschikking, terwijl toch art 418 B.W. zegt: „De Weeskamers kunnen niet worden uitgesloten van de bemoeienissen, welke haar bij de wettelijke bepalingen zijn opgedragen. Alle hiermede strijdige handelingen en bedingen zijn nietig en van onwaarde”.

Wij zouden daarop niet de bijzondere aandacht hebben gevestigd, indien wij niet stonden voor het bijna ongelooflijke feit, dat in de notarieele protocollen in Ned.-Indië, ook in die van lateren tijd, nog menig testament wordt aangetroffen, waarin de erflater verlangt, dat de regeling zijner nalatenschap zal geschieden geheel buiten elke bemoeienis der Weeskamer!

In verband met het bovenstaande ten aanzien der uitoefening van de voogdijschap wordt de aandacht van belanghebbenden er op gevestigd, dat tot den werkkring der gedelegeerden van de Studie-commissie van „Oost en West” o.m. behoort het zoo noodig uitoefenen der voogdijschap over jongelieden in haar geheelen omvang.

Tot het verkrijgen van inlichtingen ter zake en raad, wende men zich schriftelijk tot de gedelegoorden der voornoemde Studie-commissie, Prins Mauritsplein 23 te 's-Gravenhage.

Aan dit adres is een der gedelegeerden der Studie-commissie in den regel dagelijks van 10—12 en 2—4 uur te spreken.

Burgerlijke Landsdienaren.

Uitgegaan is van de veronderstelling, dat voor begrafenis (crematie) de bemiddeling wordt ingeroepen van een begrafenisonderneming, welke dan zelfstandig alle zorgen op zich neemt voor de aangifte van het overlijden bij den burgerlijken stand binnen den daarvoor wettelijk vastgestelden termijn.

Wie eenmaal begint toe te geven, tegen zijn eigen overtuiging in, maar ter wille van de dagelijksche omgeving, glijdt langzaam maar zeker weer terug naar de platgetreden paden der middelmatigheid — paden die net langs het succes voeren. (Der Oorganisator").

voor de verder noodig geoordeelde bekendmakingen, voor de regeling van de begrafenis (crematie), voor den aankoop van graf of grafkelder, voor het verkrijgen van de vereischte vergunningen tot begraven, desgewenscht tevens voor het verschaffen van de noodige bewijzen van overlijden. — Van belang wordt hier nog aangeteekend, dat, ter voorkoming van stagnatie bij een eventueele crematie een door den overledene geteekende schriftelijke verklaring (ongezegeld) aanwezig moet zijn, waarin hij den wensch te kennen geeft, dat zijn stoffelijk overschot worde gecremeerd. — Verder dat voor leden van de Vereeniging tot facultieve lijkverbranding de crematiekosten lager zijn gesteld dan voor niet-leden.

Ten overvloede wordt hier onder de aandacht gebracht, dat de van *Rijkswege* aan den overledene uitgereikte versierselen der Nederlandsche Orden (Militaire Willemsorde, Nederlandsche Leeuw, Orde van Oranje-Nassau) ingevolge de dienaangaande geldende voorschriften aan de Kanselarij der Ned. ridderorden (Kneuterdijk 22, 's-Gravenhage) moeten worden teruggezonden.

I. A. Voor de regeling van *weduwenpensioen* en c.q. *weezenonderstand* behoort door de *weduwe* een ongezegeld, gefrankeerd schrijven gericht te worden aan „De Directie van de Indische Pensioenfondsen", Neuhuyskade 32, Den Haag, waarbij het verzoek wordt gedaan haar pensioen en c.q. den onderstand harer kinderen te regelen (kinderen uit een vorig huwelijk van den overleden deelgenoot d.i. de pensioengerechtigde worden volle weezen, zie sub B.) en waarbij wordt overgelegd:

1. een uittreksel uit de huwelijksakte;
2. de akte van overlijden van den pensioengerechtigde, of een uittreksel dan wel een bewijs van overlijden door de weduwe te vragen bij den Burgerlijken Stand (een bewijs van overlijden kost in Den Haag f 0.30);
3. de geboorteakten, of bij het ontbreken daarvan andere officieele bescheiden, waaruit blijken de geboorte-data van de kinderen, die recht op onderstand hebben (in het algemeen dus minderjarige kinderen).

B. Voor de regeling van *onderstand* van *volleweezen* behoort door den *voogd* of de *voogden* bij een *dergelijk* schrijven het verzoek te worden gedaan den onderstand te regelen en wordt daarbij overgelegd:

1. de akte van voogdij en een bewijs van beeediging als voogd, indien de voogdij door een rechter is opgedragen;
2. voor de kinderen eener overleden weduwe (weduwe reeds in het genot van weduwenpensioen) de akte van overlijden van de moeder (of uittreksel, dan wel een bewijs van overlijden);
3. voor de kinderen van een overleden weduwnaar:
 a de akte van overlijden van den vader (uittreksel of bewijs van overlijden);
 b de geboorteakten, of — bij het ontbreken daarvan — andere officieele bescheiden, waaruit de geboortedata blijken van de kinderen, die recht hebben op onderstand;
 c de brieven van wettiging van de niet uit een huwelijk geboren kinderen.

De hiervoor onder A. en B. genoemde bescheiden betreffende data van geboorte, huwelijk en overlijden behoeven niet te worden ingediend, indien deze data met zekerheid blijken uit een door een openbaar ambtenaar opgemaakte akte en deze akte wordt overgelegd (bijv. verklaring van erfrecht van een notaris).

II. *Nagelaten Pensioen* en de zoogenaamde *Maand Pensioen-Extra.*

Voor de regeling van de betaalbaarstelling van het door een gewezen Indisch Ambtenaar nagelaten pensioen (d.i. nog niet uitbetaald pensioen van de maand, waarop tijdens het leven reeds recht was verkregen), en de zoogenaamde maand pensioen-extra moet onderscheid gemaakt worden tusschen:

1e. De op of ná 1 Februari 1925 gepensionneerden, dat zijn zij, die pensioen genoten ten laste van een der Eigen Pensioenfondsen. Hun nagelaten betrekkingen hebben zich te wenden tot de Directie der Pensioenfondsen van de Koloniale Landsdienaren, Neuhuyskade 32, te 's-Gravenhage;

2e. de vóór dien datum in het genot van pensioen gestelden, hebben zich onmiddellijk te wenden tot het Ministerie van Koloniën.

De 1e groep valt onder het nieuwe pensioenreglement, waarbij werd bepaald, dat het pensioen van den overledene wordt uitbetaald *tot en met de maand volgende op die van het overlijden* (dus steeds 1 maand extra).

Bij de 2e groep geldt de restrictie dat die maand pensioen-extra alleen wordt toegekend als de overledene *kostwinner* was.

1e. Groep. Op of na 1 Februari 1925 gepensionneerden.

Voor de regeling van de betaalbaarstelling van het door deze gepensionneerden nagelaten pensioen — zijnde voor hen c.q. nog niet uitbetaald pensioen over de maand van overlijden en *het pensioen tot het einde van de maand volgende op die van het overlijden* — behoort door of namens de erfgenamen, dan wel door den executeur-testamentair een ongezegeld, gefrankeerd schrijven te worden gericht aan het Ministerie van Koloniën, 3e Afdeeling, waarbij het verzoek wordt gedaan het nagelaten pensioen betaalbaar te stellen en waarbij wordt overgelegd:

1. een door een notaris of kantonrechter opgemaakte akte, verklaring van erfrecht, waaruit blijkt, wie, met uitsluiting van alle anderen, eenig en alleen bevoegd is of zijn, alle aan den boedel toekomende gelden in ontvangst te nemen en daarvoor voor voldaan te teekenen;
2 indien er meerdere erfgenamen zijn, een ongezegelde door de overige(n) afgegeven en onderteekende verklaring, waarbij één hunner wordt aangewezen voor de ontvangst van het hun toekomende en waartoe van onderstaand model gebruik kan worden gemaakt.

De ondergeteekende(n) ....
....
medegerechtigd tot het in ontvangst nemen van de nalatenschap van wijlen ....
.... verzoekt(en) het hem (hun) uit die nalatenschap toekomend gedeelte van het door erflater nagelaten pensioen per postchèque op het postkantoor te .... te willen betaalbaar stellen ten name van ....
....
(te willen doen overschrijven op de postrekening No. .... ten name van ....)
.................................., den 19
Handteekening(en)

Op grond van dit verzoek wordt dus bij overlijden betaalbaar gesteld het pensioen over de maand van overlijden (indien dit nog niet uitbetaald is) en dat van de volgende maand.

Mocht — b.v. doordat de postchèque niet meer gekwiteerd kon worden — het betaalbaar gestelde pensioen niet meer zijn ontvangen, dan kan met terugzending van de chèque gevraagd worden het pensioen opnieuw ten name der erfgenamen betaalbaar te stellen. De erfgenamen van deze gepensionneerden hebben dus altijd een dergelijk verzoek in te dienen.

2e Groep. Vóór 1 Februari 1925 gepensionneerden.

a. Voor de regeling van de betaalbaarstelling van het door deze gepensionneerden nagelaten pensioen — zijnde voor hen het nog niet uitbetaald pensioen van *de maand van overlijden* — behoort door of namens de erfgenamen dan wel den executeur-testamentair eenzelfde schrijven met dezelfde stukken aan het Ministerie van Koloniën, 3e Afdeeling als onder de 1e groep genoemd te worden gericht.

Op grond van dit verzoek wordt dan bij overlijden het pensioen betaalbaar gesteld. Mocht bij overlijden het reeds ten name van den overledene betaalbaar gestelde pensioen niet meer ontvangen zijn, b.v. doordat de postchèque niet meer gekwitteerd kon worden, dan kan worden gevraagd het pensioen ten name der erfgenamen opnieuw betaalbaar te stellen. Is het pensioen van de loopende maand door den overledene nog ontvangen, dan is indiening van het hiergenoemde verzoek uiteraard onnoodig, als zijnde geen pensioen nagelaten.

b. Echter wordt aan diegenen, voor wie de hierbedoelde overleden gepensionneerde *kostwinner* was, een bedrag gelijkstaande aan een maand pensioen toegekend (de zoogenaamde maand pensioen-extra).

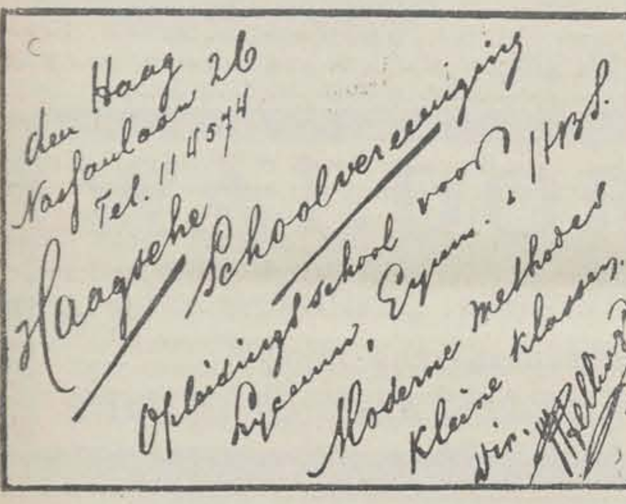
Hierbij zijn dan twee gevallen mogelijk.

Ten eerste. De overledene heeft *pensioen nagelaten* als hierboven onder a bedoeld.

In het aan de 3e Afdeeling van het Ministerie van Koloniën te richten schrijven kan dan tevens het verzoek worden gedaan om ook deze maand pensioen-extra betaalbaar te stellen.[1]

Ten tweede. De overleden gepensionneerde heeft *geen pensioen* nagelaten en wordt er dus aan de *3e Afdeeling* van het Ministerie van Koloniën geen brief gericht en geen stukken gezonden (zie onder 2e groep a aan het slot.)

Diegenen voor wie de overledene *kostwinner* was, behooren zich *dan* per ongezegeld gefrankeerd schrijven te wenden tot de *Afdeeling B., Tweede Bureau van het Commissariaat voor Indische Zaken aan*

het Ministerie van Koloniën met het verzoek hun (of hem, of haar) een bedrag gelijk aan een maand pensioen van den overledene te willen toekennen, waarbij behoort te worden overgelegd een overlijdensakte, of een uittreksel daarvan, dan wel een bewijs van overlijden van den overleden kostwinner, af te geven door den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand.

Een onderzoek of de overledene kostwinner was, is dan eveneens noodig en kan de betaalbaarstelling bespoedigd worden (in gevallen dat het kostwinnersschap *niet* voor de hand ligt) door evenals onder *ten eerste* hierboven is gemeld, al dadelijk in het bovengenoemd schrijven toelichting te geven of een adres aan te wijzen, waar geïnformeerd kan worden dat de overledene werkelijk kostwinner was.

Het Bestuur van den Pensioenbond van Indische ambtenaren (secretariaat Willem de Zwijgerlaan 128), waaraan bovenstaande mededeelingen betreffende de weduwenpensioen zijn te danken, stelt zich gaarne bereid om zijne bemiddeling te verleenen ter verkrijging van eventueel noodige nadere inlichtingen.

Voorschriften, betreffende de indiening van stukken aan de Administratie van het Weduwen- en Weezenfonds voor Europeesche Burgerlijke Ambtenaren in Ned.-Indië door de deelgenooten in dat fonds en door de weduwen en weezen van deelgenooten (Ind. Staatsblad 1913 No. 481 en Ind. Staatsblad 1920 No. 311).

B. Tot de regeling van pensioen of onderstand wordt door den Beheerder van het Weduwen- en Weezenfonds van Europeesche Burgerlijke Ambtenaren in Ned.-Indië overgegaan na ontvangst van:

a. de akte van overlijden van den deelgenoot;

b. de geboorteakte van ieder deelgerechtigd wettig kind, van wiens geboorte nog niet door vroegere toezending van dat stuk aan de administratie van genoemde instelling kennis is gegeven, dan wel, bij ontbreke van die akte, de doopakte, eene akte van bekendheid of eenig ander stuk, waaruit ten genoegen van die administratie de staat en leeftijd van het kind blijken.

C. De pensioenen en onderstanden ten laste van het Weduwen- en Weezenfonds van Europeesche burgerlijke ambtenaren in Ned.-Indië worden maandelijks uitbetaald, na overlegging:

a. voor zooveel aangaat de weduwen, van eene verklaring als bedoeld in art. 43, lid 4,[2]) van het reglement van die instelling;

b. voor zooveel aangaat de weezen, van eene attestatie de vita, waarin moet zijn vermeld:

1. dat zij minderjarig zijn;
2. dat zij niet gehuwd zijn, ook niet in den zin van artikel 3 van vorenbedoeld reglement;
3. dat zij geen vast ambt in 's Rijks of 's Landsdienst bekleeden, dat wordt bezoldigd met f 1200.— 's jaars of meer, dan wel f 800 's jaars of meer, al naar mate het in of buiten de koloniën wordt vervuld;
4. dat zij geen officier zijn van het Nederlandsche of Nederlandsch-Indische Leger, noch in dienst zijn van een vreemde mogendheid.

D. Onverminderd het bepaalde in de overige alinea's is de Beheerder van het Weduwen- en Weezenfonds van Europeesche burgerlijke ambtenaren in Ned.-Indië bevoegd overlegging te eischen van de bescheiden welke in elk bijzondere geval noodig worden geacht.

Wanneer de weduwen of de weezen zich in Ned.-Indië elders dan op Java en Madura bevinden, kunnen de pensioenen en onderstanden, onder nadere goedkeuring van den beheerder van het fonds, verleend worden door het Hoofd van het gewest, waarin zij verblijf houden.

Militaire Landsdienaren.

Zakelijke aanwijzingen voor weduwen bij het overlijden van haar echtgenoot.[3])

Aangezien het meerendeel van de mannelijke leden van Bendor bestaat uit oud-officieren van het N.-I. Leger, geldt onderstaande uiteenzetting in 't algemeen voor de weduwen van deze categorie.

Dit neemt niet weg, dat zij eveneens van toepassing is voor de weduwen van oud-officieren van het Leger h.t.l. en voor die van de Kon. Marine, mits in aanmerking wordt genomen, dat deze zich eventueel tot een ander Departement (instelling) moeten wenden en zij rekening willen houden met de voor haar van kracht zijnde bijzondere pensioensen andere regelingen, die voor zoover noodig aan het slot vermeld zijn.

Uitgegaan is ook hier van de veronderstelling, dat voor de begrafenis (crematie) de bemiddeling wordt ingeroepen van een begrafenisonderneming, (zie boven, onder Burgerlijke Landsdienaren, ook voor de terugzending van de van Rijkswege aan den overledene uitgereikte versierselen der Nederlandsche orden).

Aan het Departement van Koloniën (Afdeeling Pensioenen) (voor oud-officieren Leger h.t.l. en Kon. Marine, Dept. van Defensie, Afd. Pensioenen) moet kennis gegeven worden van het overlijden van een gepensionneerde. Deze kennisgeving kan tegelijk plaats hebben met de hierna te bespreken aanvrage tot beschikbaarstelling van het nog aan de erfgenamen van den overledene toekomende pensioen.

Opzeggen van lidmaatschappen en abonnementen voor zoover zulks noodig of gewenscht wordt geoordeeld, c.q. met terugvordering van contributies, welke bij sommige instellingen vooruit worden betaald, doch slechts tot en met de maand van overlijden worden berekend.

Afschrijving of vermindering verzoeken van belastingen (in het bijzonder die op vermogen en inkomen c.q. van die op het personeel.

Omtrent het erlangen van de beschikking over nog te vorderen fondsen, gedeponeerd en uitgezette gelden enz. diene het volgende:

a. Pensioen van den overledene (oud-off. N.I.L.). De thans van kracht zijnde voorschriften verzekeren aan de erfgenamen van den overleden gepensionneerde diens pensioen over de maand van overlijden en over de daarop volgende maand. Nadat de voorgenomen maandelijksche uitbetaling van de pensioenen in werking zal zijn getreden, is er dus minstens één of zijn er ten hoogste twee maanden pensioen te vorderen.

Ten einde uitbetaling van deze vordering te verkrijgen, richt de weduwe een daartoe strekkend ongezegeld verzoek tot het Departement van Koloniën (Afdeeling Pensioenen). Daarbij moeten worden overgelegd:

1. de pensioenakte van den overledene,
2. een bewijs van overlijden,
3. een akte van erfrecht.

Bewijzen van overlijden zijn verkrijgbaar bij den Ambtenaar van den Burgerlijken stand, ter plaatse van het overlijden. Er moet een gering bedrag voor worden betaald.

Een akte van erfrecht is een verklaring, waarin een bepaalde persoon — in casu de weduwe — wordt aangewezen als gerechtigd tot het in ontvangst nemen van rijksgelden, aan den boedel verschuldigd. Zij is gratis te bekomen bij den kantonrechter; ook kan zij door een notaris worden opgemaakt, uiteraard tegen vergoeding.

Voor het erlangen van die akte door den kantonrechter moeten worden overgelegd:

1. het bewijs van overlijden,
2. een opgave van de namen, voornamen, beroep en woonplaats van alle erfgenamen; van gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouwelijke erfgenamen moeten eveneens de namen, voornamen, beroep en woonplaats van den echtgenoot, c.q. gewezen of overleden echtgenoot, worden opgegeven,
3. de namen voornamen, beroep en woonplaats van 2 getuigen (meerderjarige mannen of vrouwen, familieleden inbegrepen) die kunnen verklaren, dat inderdaad de sub 2 genoemden de erfgenamen zijn.
4. afschriften van testament en huwelijksakte ter kennisneming.

De weduwe behoeft niet in persoon voor den kantonrechter te verschijnen, zulks is wel het geval ten aanzien van de sub 3 bedoelde getuigen.

b. Weduwenpensioen en begrafenisgelden (alleen voor weduwen van oud-off. N.I.L.).

Het pensioen van de weduwe gaat in met den 1en van de maand, waarin de echtgenoot overlijdt.

De bedragen welke worden uitgekeerd als tegemoetkoming in de begrafenis- (crematie) kosten zijn, evenals de pensioenen, verschillend en houden verband met den rang door den echtgenoot in het leger bekleed.

Om in het genot van pensioen en de toekomende begrafenisgelden te worden gesteld, richt de weduwe een ongezegeld schriftelijk verzoek tot de „Pensioenfondsen van de Koloniale Landsdienaren", Neuhuyskade 32 in Den Haag.

In dat schrijven moeten verder opgenomen worden de namen, voornamen en geboortedata van alle in leven zijnde, uit het huwelijk gesproten, kinderen, het adres van de weduwe en de wijze waarop zij de haar toekomende gelden wenscht te ontvangen (postchèque, postgirorekening, door bemiddeling van een met naam te noemen gemachtigde). Het moet vergezeld gaan van:

1. het bewijs van overlijden,
2. afschrift van de huwelijksakte,
3. de kwitantie van de betaalde begrafenis- (crematie) kosten.

Deze drie bescheiden worden na gebruik teruggezonden.

c. Uitkeering van het Onderling Ondersteuningsfonds (alleen voor leden).

De aanvrage voor deze uitkeering wordt, bij ongezegeld schrijven gericht aan den correspondent in Nederland van de Vereeniging. Dit is thans de heer W. J. H. v. d. Poel, gep. Majoor, Charlotte de Bourbonstraat 32, te 's-Gravenhage.

Overgelegd moet worden:

1. het bewijs van overlijden,
2. het lidmaatschapsbewijs.

d. Uitkeeringen van Levens- en Lijfrenteverzekeringen.

Hiervoor wendt men zich bij ongezegeld schrijven tot de betrokken maatschappij onder overlegging van 1e. het bewijs van overlijden, 2e. de Verzekerings- of lijfrentepolis, terwijl meermalen ook overlegging van de laatste kwitantie premiebetaling wordt verzocht.

e. Gelden gedeponeerd bij danken, spaarbanken, postgirodienst.

Aangezien de akte van erfrecht (zie hiervoor) *uitsluitend* kan worden aangewend ter verkrijging van door *den staat* verschuldigde gelden, kan de weduwe niet beschikken over gelden welke ten name van den echtgenoot berusten bij particuliere- of staatsinstellingen, tenzij zij een authentiek stuk (notarieele akte) overlegt, waaruit blijkt, dat zij gerechtigd is over die gelden te beschikken. Deze moeilijkheid kan echter worden voorkomen, indien de echtgenoot, tijdens zijn leven, bij de betrokken instelling(en), een schriftelijke verklaring deponeert, waarin zijne echtgenoote gemachtigd wordt om de gelden, op zijn naam aldaar berustende, gedeeltelijk of geheel op te nemen en daarvoor kwitantie te verleenen. De echtgenoote moet in dat geval hare handteekening bij die instelling(en) deponeeren.

Boedelbeschrijving en boedelscheiding.

Binnen 8 maanden na het overlijden moet aan den ontvanger der successierechten een nauwkeurig overzicht van den financieelen toestand op den dag van het overlijden van den echtgenoot worden ingediend. Daarin moeten niet alleen opgenomen worden de baten en de lasten op dien dag aanwezig, doch ook de latere ontvangsten en uitgaven op den boedel betrekking hebbende. Zoo worden daarin opgenomen als vermeedering van het bezit, het pensioen van den echtgenoot sub a hiervoor en de begrafenisgelden sub b. Het weduwenpensioen behoort niet tot den boedel en wordt bijgevolg niet vermeld; de uitkeeringen van het ondersteuningsfonds en eventueele levensverzekering- en lijfrente-uitkeeringen behooren evenmin tot den boedel en worden dientengevolge ook niet gerekend te behooren tot hetgeen onder de gezamenlijke erfgenamen moet worden verdeeld naar de daarvoor vastgestelde wettelijke bepalingen. Toch moet van dergelijke uitkeeringen melding worden gemaakt, omdat daarvan door de begunstigde (degene te wiens bate die uitkeeringen komen) successierecht verschuldigd is. In mindering van den boedel komen de begrafeniskosten, alle betalingen tot delging van schulden die op den dag van het overlijden bestonden, de uitgaven voor het onderhoud van het gezin.

Hieruit volgt, dat van de ontvangsten en uitgaven — voor zoover zij betrekking hebben op den boedel — nauwgezet aanteekening moet worden gehouden.

Regel is, dat men voor de boedelbeschrijving en scheiding de bemiddeling van een notaris inroept. In de eerste plaats is dit gewenscht om te voorkomen dat ter zake bestaande wettelijke voorschriften worden verzuimd en met het oog op de overige meermalen niet aanwezige erfgenamen.

De eigenlijke boedelscheiding kan eerst plaats hebben, nadat de afwezige mede-erfgenamen ieder voor zich een gevolmachtigde, c.q. een gemeenschappelijken, hebben aangewezen. Geschiedt zulks eerst na het overlijden, dan behoort die machtiging door een notaris te worden opgemaakt. Dit kan aanleiding geven tot groote vertraging in de beredderning van den boedel, als mede-erfgenamen in het buitenland soms op afgelegen plaatsen, gevestigd zijn. Deze moeilijkheid kan worden voorkomen, als de toekomstige mede-erfgenamen (meestal alleen de meerderjarige kinderen) ingeval zij hun woonplaats in het buitenland hebben, een blanco (d.w.z. zonder dat daarin een bepaald persoon als gemachtigde wordt aangegeven) algemeene volmacht in handen van hun ouders stellen. Komt dan een van de ouders te overlijden, dan kan de naam van de overblijvende in de volmacht worden gesteld en treedt deze als gemachtigde voor het afwezige kind op. Een dergelijke volmacht behoeft niet door een notaris te worden opgemaakt, zij kan geschreven worden op een Ned. zegel van f 0.50. Wordt zij afgegeven door een gehuwde dochter, dan moet er uit blijken, dat haar echtgenoot er mede instemt. Beide echtgenooten moeten in dat geval het stuk onderteekenen.

Toeziende voogd.

Zijn er bij het overlijden van den echtgenoot minderjarige kinderen, dan moet voor deze een toeziende voogd worden benoemd. Dit geschiedt door den kantonrechter tot wien men zich daartoe heeft te wenden. In den regel wordt een familielid, door de moeder — van rechtswege voogdes — uitgenoodigd, om die functie op zich te nemen.

Naar aanleiding van het voorafgaande moge nog opgemerkt worden, dat tijdens het leven van den echtgenoot verschillende voorbereidingen kunnen worden getroffen, om de beredderning van de nalatenschap na zijn overlijden zonder groote moeilijkheden en snel te doen verloopen. In dit verband wordt de aandacht gevestigd op het tijdig verzamelen van de vereischte bescheiden als: afschrift testament (waarin de echtgenoote tot executrice van den boedel wordt aangewezen), afschrift huwelijksakte, blanco volmachten van de meerderjarige, afwezige kinderen, het deponeeren van een volmacht voor de echtgenoote bij instellingen waar gelden in bewaring zijn en het opbergen van deze bescheiden benevens spaarbankboekjes, polissen, belastingbiljetten, vorderingen enz. op zoodanige wijze, dat de echtgenoote daarover dadelijk kan beschikken.

Ontbreken de bescheiden die bij de afwikkeling van den boedel worden vereischt, zijn er minderjarige kinderen onder de mede-erfgenamen, of zijn de echtgenooten onder bijzondere voorwaarden gehuwd, dan *kan* het aanbeveling verdienen, om dadelijk de bemiddeling van een notaris in te roepen.

Bij het Leger h.t.l. en de Kon. Marine eindigt het pensioen van den echtgenoot met het einde van het kwartaal, in den loop waarvan het overlijden heeft plaats gehad, terwijl het weduwenpensioen ingaat met den dag volgende op dien van het overlijden van hem, aan wien het recht wordt ontleend.

Onmiddellijk na het overlijden van haar echtgenoot moet de weduwe een ongezegelde aanvrage om toekenning van pensioen tot den Militairen Pensioenraad, Casuariestraat 16 te 's-Gravenhage richten, waarbij de navolgende bewijsstukken dienen te worden overgelegd:

1. de overlijdensakte van den echtgenoot,
2. geboorteakte der weduwe,
3. de huwelijksakte,
4. de geboorte-akten van minderjarige kinderen.

De sub 3 en 4 bedoelde stukken moeten zijn afgegeven nà den datum van overlijden van den echtgenoot. Alle akten zijn vrij van zegelrecht.

De aandacht zij er op gevestigd dat z.g. „bewijzen van inschrijving", trouw- of familieboekjes *niet* als officieele stukken worden aangemerkt.

---

1) De 3e Afdeeling toch zendt de stukken aan de Afdeeling B; Tweede Bureau van het Commissariaat voor Indische Zaken aan het Ministerie van Koloniën, welke die maand extra *eventueel* toekent, als uit een door haar te doen instellen onderzoek gebleken is, dat de overledene werkelijk *kostwinner* was. Indien het dus niet voor de hand ligt, dat de overleden kostwinner was (dit is b.v. wel het geval als een weduwe met of zonder kinderen achterblijft) dan is het gewenscht in het aan de 3e Afdeeling gericht schrijven eenige toelichting te geven, of een adres aan te wijzen, waar geïnformeerd kan worden dat de overledene werkelijk kostwinner was.)

2) Art. 43, lid 4, luidt: Tot de uitbetaling van het pensioen wordt telkenmale eerst overgegaan, nadat van de weduwe is ontvangen eene schriftelijke verklaring, dat zij ongehuwd is, ook in den zin van art. 3 van het reglement.

Art. 3 luidt: Voor de toepassing van artikel 20 sub c. en van artikel 43 wordt een huwelijk wettiglijk voltrokken in een vreemd land, doch dat niet van waarde is naar de wetgeving van Nederland of de Koloniën, gelijkgesteld met een wettig huwelijk.

3) Overgenomen uit „Bendor" van Januari 1932, bldz. 6 en v.v., Orgaan van den Koninklijken Bond van gepensionneerde en eervol ontslagen militaire Officieren van Moederlnd en Koloniën en hunne weduwen „Bendor", onder redactie van het Hoofdbestuur — Cornelis Houtmanstraat 40 — 's-Gravenhage.

Van Week tot Week.

Van Maandag 28 Maart tot Zondag 3 April.

De door den Volksraad aangenomen motie inzake het behoud der voorklassen is door de regeering terzijde gelegd.

Het Col. v. Ged. nam z.h.st. de tijdelijke vermindering van de bezoldiging van het personeel van den Volksraad aan, varieerende van f 20 tot f 50 per maand. Voorts nam het college het voorstel aan tot intrekking van de subsidie-ordonnantie voor de bijzondere schoolopzieners op Timor. De heer Monod de Froideville wenschte geacht te worden te hebben tegengestemd.

Naar verluidt zou de regeering voor de cultures, die daarvan baat kunnen hebben, niet afwijzend staan, tegenover het idee van restrictie. Speciale aandacht heeft thans de theecultuur, waarbij echter de belanghebbenden nog niet eensgezind zijn.

Men verneemt uit gezaghebbenden bron dat een uniforme salarisverlaging is uitgesloten. Een ingrijpende herziening van het B.B.L. is in voorbereiding. De salarisschalen van in Indië opgeleide middelbaar onderwijs abutirienten

zullen belangrijk worden verlaagd. Indien een verdere aantasting van de ambtelijke salarissen noodzakelijk blijkt, zal deze worden gezocht in verlaging van de hoogste salarissen volgens een sterk afnemende schaal, terwijl de laagste salarissen onaangetast zullen blijven.

Bij den Volksraad is ingediend een ontwerp-ordonnantie tot tijdelijke verhooging van den accijns op inlandsch gedistilleerd voor Java en Madoera tot f 200 per H.L. De opbrengst wordt voor dit jaar geschat op f 80.000.

De beheerder van de militaire pensioenfondsen gaf een uitvoerige toelichting op het bericht dat de balansen dier fondsen een tekort aanwijzen van f 2.000.000. Daarin wordt verklaard: 1e. dat de balansen der bestaande vijf fondsen nog niet zijn opgemaakt, zoodat een tekort niet kan worden geconstateerd. 2e. Het verlies op de beleggingen bedraagt van alle vijf fondsen tezamen ten hoogste f 78.000 (er is stellig geen tekort op de exploitatie) terwijl. wanneer men alle verliezen der vijf fondsen over de laatste 12 jaren samenstelt, het fantastische bedrag van f 2.000.000 nog niet wordt bereikt. 3e. Van een onderzoek dat zou worden ingesteld door de regeering is niets bekend.

Wederom zullen 1200 emigranten van Java met hun gezin naar de Lampongs vertrekken, waardoor het aantal emigranten van Java naar de Lampongs sedert medio Februari van dit jaar reeds 4800 gezinnen bedraagt.

De ambtenaar voor Chineesche zaken de heer De Kat Angelino, die zich ter beschikking zou stellen van de Volkenbondscommissie, is naar China vertrokken.

Gedurende de laatste weken valt in de Molukken een opleving van den handel te constateeren als gevolg van de tijdelijke stijging van den coprahprijs.

Het Centraal Kantoor voor de Statistiek publiceert de volgende cijfers betreffende den invoer van de buitengewesten over Februari 1932: 51.400 tons ter waarde van f 10.300.000. In Februari 1931 waren deze cijfers resp. 64.600 tons ter waarde van f 14.400.000.

De tabaksmaatschappijen ter O. v. S. verlagen met ingang van 1 Mei a.s. behalve de salarissen van het Europeesch personeel in Nederland en Indië ook de loonen der mandoers, kranis en tandils met 10 pct., terwijl de koelieloonen voor de mannen worden teruggebracht van 47 op 42 cent en die van vrouwen van 42 op 37 cent. Verdere bezuinigingen worden overwogen, o.a. sluiting van ondernemingen

*Het Deli Proefstation ontsloeg om reden van be*zuiniging der agrogeoloog dr. J. H. Druif en den plantkundige dr. A. Meurs.

De internationale suikerraad deelde mede, dat de volgende regelingen zijn getroffen:

1. De Cubaansche oogst voor 1932 is door den president van de republiek vastgesteld op ongeveer 2.700.000 long tons.
2. De Europeesche en Peruviaansche partijen bij de internationale overeenkomst hebben zich verbonden de exportquota's volgens de overeenkomst door hen vastgesteld gedurende het jaar eindigende 1 September 1932 en het jaar eindigende 1 September 1933 (voor Peru de jaren eindigende 31 December 1932 en 1933) te verminderen met de hoeveelheid. waarmede de effectieve uitvoer van Java gedurende het jaar 1 April 1932—31 Maart 1933 1.500.000 metrieke ton overschrijdt.

De Europeesche partijen van de overeenkomst zullen een overeenkomstige vermindering aanbrengen in haar uitzaai gedurende het loopende jaar.

De aanvaarding van deze regelingen heeft alle moeilijkheden overwonnen, welke als gevolg van de tegenwoordige oeconomische omstandigheden gerezen waren bij de uitvoering van de internationale suikerovereenkomst.

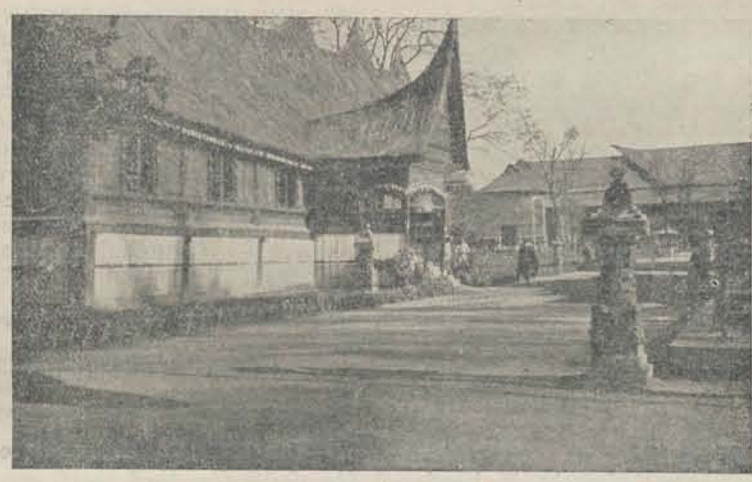
Gemeld wordt dat de omstandigheden, welke den suikeruitvoer van Java naar China beheerschen, zijn er vergeleken met die van Cuba, slechter op geworden als gevolg van het feit, dat de invoerrechten in China met ingang van 1 April a.s. gebaseerd zullen zijn op de polarisatie, welke voor de Javasuiker van dezelfde kleur hooger is dan die van de Cubaansche suiker.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N.R.Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Acht en twintigste jaarverslag van „Boeatan" over het jaar 1931.

Zooals reeds met enkele woorden aangeduid in het jaarverslag over 1930, heeft de activiteit van *Boeatan* in het afgeloopen jaar sterk in het teeken gestaan van de *Internationale Koloniale Tentoonstelling* te *Vincennes*. Het Bestuur besloot in 1930 tot deelname hieraan, te meer waar ons welwillende medewerking van de zijde van het Tentoonstellings-Comité in ruime mate in uitzicht was gesteld. Die medewerking bestond in de allereerste plaats in het gratis ter beschikking stellen van het *Minangkabausche Adathuis*, waarvan wij voor degenen, die niet in de gelegenheid waren dit te bezoeken, hierbij nog een afbeelding doen opnemen.

Dit gebouw leende zich bij uitstek voor tentoonstellingen van *Oost- en West-Indische Kunstnijverheid* en bood tevens gelegenheid, met de meubileering, die wij nog uit de Wereld-tentoonstelling te *Antwerpen* hadden behouden, een passende theeschenkerij in te richten.

Op 23 Mei 1931, werd het Minangkabausche Paviljoen feestelijk geopend, met een ontvangst onzerzijds van al degenen, die in ruime mate bijdroegen aan het tot stand komen daarvan.

Ter gelegenheid van het bezoek van H.M. de Koningin en H.K.H. Prinses Juliana, werden Haar, door Jkvr. H. de Graeff en Mej. I. Brückner, in Minangkabausch adat-costuum, namens Boeatan, bloemen aangeboden, per K.L.M. naar Parijs gevoerd.

Reeds tijdens de Pinksterdagen en verder gedurende bijna den geheelen duur der tentoonstelling, was de belangstelling voor onze inzending dusdanig groot, dat wij ons genoodzaakt zagen, gedeeltelijk door entree-heffing, gedeeltelijk door sluiting op bepaalde momenten ,het aantal bezoekers in het gebouw te beperken. Alhoewel niet accuraat aan te geven, meenen wij, dat het totaal aantal bezoekers de 150.000 belangrijk overschreed. Deze groote toeloop maakte het toezicht op een tentoonstelling, in een gebouw, waar alles open en vrij wordt geëtaleerd, uiterst moeilijk en bij sluiting der tentoonstelling in *November* bleek ons dan ook, dat er een vrij belangrijk bedrag aan goederen was ontvreemd, waarvoor wij echter verzekerd waren.

Onze Presidente organiseerde te *Parijs*, met welwillende medewerking der Firma *Potin*, een lezing met lichtbeelden voor een 70-tal gasten der Nederlandsche Kolonie te Parijs, teneinde hen omtrent Boeatan's streven en werken in te lichten en op te wekken, zich voor den duur der tentoonstelling om beurten beschikbaar te stellen om in het Minangkabausche huis behulpzaam te zijn. Na afloop dezer lezing gaven zich een 30-tal heeren en dames op. Aan hen en onze vaste medewerkers(sters) zijn wij veel dank verschuldigd voor hun hulp.

Boeatan bleef gelukkig gespaard bij de ramp, die de tentoonstelling trof in het afbranden der Hollandsche Afdeeling. Het Minangkabausche Huis bevond zich op eenige 100-tallen Meters van het hoofdgebouw (in de richting van het *Lac Daumes*-

nil). Dit neemt niet weg, dat gedurende de bijna 2 manaden, welke noodig waren voor den opbouw van het nieuwe paviljoen ,het bezoekers-aantal toch voor de Afdeelingen der Tentoonstelling, waar *Nederland* gevestigd was, aanzienlijk verminderde. Daarmede hield natuurlijk gelijken tred de verkoop van *kunstnijverheidsvoorwerpen* in die maanden. Na de opening van het tweede Nederlandsche Paviljoen namen deze echter weer toe en *Boeatan* mag met veel voldoening constateeren, dat de omzet belangrijk was, zoodat in breeden kring bekendheid kon worden gegeven aan hetgeen in onze Koloniën op het gebied van inheemsche kunstnijverheid nog wordt vervaardigd, al gaat veel daarvan sterk achteruit door 3 eeuwen gebrek aan onvoldoende waardeering en steun van Nederlandsche zijde.

Een interessante omstandigheid hierbij was, dat onder de buitenlandsche bezoekers zich weinig Engelschen bevonden, daarentegen vele Duitschers, die, evenals de Skandinaviërs, groote weetgierigheid aan den dag legden en zich tot in bijzonderheden lieten inlichten omtrent oorsprong en bewerking der tentoongestelde voorwerpen. Allen roemden „Boeatan" als een éénige instelling van dien aard in Europa.

De paviljoens der Fransche Koloniën dezer Wereldtentoonstelling gaven ons prachtig vergelijkingsmateriaal. Wat de Fransche Regeering op het gebied van bevordering der inheemsche Koloniale kleinkunsten tot stand heeft gebracht, is in vele opzichten voor Nederland ten zeerste navolgenswaardig, getuige de verkregen, daar getoonde resultaten.

Van de zijde der Fransche douane werd alle mogelijke medewerking ondervonden, zoo ook van de Nederlandsche, om na afloop der tentoonstelling, de uit Holland ingevoerde goederen vrij van rechten hier te kunnen terugbrengen.

Hoewel niet tot het verslag over 1931 behoorend, zij hier toch met enkele woorden vermeld, dat de plannen tot het herhalen van de Nederl. Koloniale Tentoonstelling, ditmaal in Den Haag, in den zomer van 1932, vaste vormen heeft aangenomen, waarbij wij de hoop uitspreken, dat wederom aan Boeatan de verzorging van de Afdeeling: *Tentoonstelling, met verkoop, van Indische Volkskunst-artikelen,* zal worden opgedragen, te meer omdat ook het Minangkabausche Adathuis uit Parijs, dat daarom daar zooveel opgang maakte, naar Scheveningen is overgebracht.

De in ons Jaarverslag van 1930 wederom aangeroerde wenschelijkheid van inheemsch kunstonderwijs in Nederlandsch-Indië, is tengevolge der ongunstige economische verhoudingen, nog niet tot een nadere oplossing gekomen. Toch blijven wij van meening, dat, tenzij binnen enkele jaren, zoodra de conjunctuur zulks maar eenigszins wettigt, door de Regeering de noodige maatregelen worden genomen tot oprichting of subsidieering van inrichtingen tot opleiding, ook onder inheemsch beleid, menige tak van thans nog levende volkskunst onherroepelijk geheel zal verdwijnen. Bijna 30 jaren streeft Boeatan reeds naar instandhouding, zoo mogelijk langzamerhand meer en meer uitbreiding, van deze kunst. Ongetwijfeld is daarmee bereikt, dat hier en daar iets in stand is gebleven, dat anders reeds verdwenen zou zijn. Wat meer belangstelling, zowel hier als ginds, is er door opgewekt, doch het particulier initiatief schiet te kort voor zulk een uitgebreid, veel-omvattend werk, zonder voldoende steun van Regeering-wege, vooral op Inlandsch Onderwijs-gebied.

Wij achten het dan ook onze taak te blijven wijzen op deze noodzakelijkheid.

Ware indertijd bij de instelling van het Dessaonderwijs op Java ook de handenarbeid als vak opgenomen! Is dit nu niet te herstellen?

Intusschen zijn wij onze vele, zeer gewaardeerde correspondenten in Indië hoogst erkentelijk voor al de hulp en voorlichting, welke zij ons steeds zoo welwillend blijven verleenen.

Wat de omzet in Nederland betreft, hebben wij wel reden tot tevredenheid, daar die gestadig toeneemt. Niet alleen in ons lokaal Heulstraat 19, Den Haag, mocht de Oost- en West-Indische kleinkunst zich in blijvende belangstelling verheugen, doch tevens in het lokaal, dat wij ook het vorige jaar jaar betrokken bij het *Kurhaus* te *Scheveningen*, deed onze instelling nuttig werk. Vooral het laatste had in het bijzonder voor buitenlanders een sterk propagandistische strekking. In beide lekalen werd gelegenheid tot rijsttafelen en theedrinken gegeven, waarvan een bevredigend gebruik werd gemaakt. Wel ondervonden wij in de tweede helft van het afgeloopen jaar, dat het bezoek aan de restaurants kleiner werd, zoodat de daaruit voortkomende baten, die uitsluitend vloeien in de Afdeeling *Kunstnijverheid*, iets achteruitgingen. Over het jaar 1932 valt geen prognose te maken.

In de Bestuursvergadering van *15 Januari 1931* werd gevraagd of het niet wenschelijk zou zijn, dat *Boeatan* op zal houden een N.V. te zijn en worden omgezet in een Vereeniging, allereerst met het oog op eventueele bemoeiingen in de toekomst tot het verkrijgen van subsidies, waarvoor *Boetan* als N.V. niet in aanmerking zou komen. Bovendien heeft de „figuur" Vereeniging voor *Boetan* nog het voordeel, dat de leden door hun contributie een bepaald jaarlijksch inkomen verzekeren, iets wat met het oog op ons budget wel gewenscht zou zijn.

Aan het einde van 1931 bereikte ons de mededeeling van onzen Penningmeester, den heer Mr. *W. F. H. van Nievelt,* dat het hem, ingevolge drukke werkzaamheden elders, niet mogelijk was zijn functie als Penningmeester langer te blijven vervullen. Met groot leedwezen heeft uw Bestuur zich bij zijn verzoek tot ontslag moeten neerleggen, hem dank betuigend voor hetgeen hij in het belang van Boeatan heeft gedaan. Totdat een opvolger zal zijn gevonden, wordt het Penningmeesterschap voorloopig door den Secretaris waagenomen.

Waar in den loop der laatste jaren herhaaldelijk in gebleken, dat de ruimte, welke wij in het lokaal Heulstraat 19, hebben, zoowel voor restaurant, als voor Toonkamers met verkoop van Indische toepaste kunst, aanzienlijk te klein zijn, deden zij in het afgeloopen jaar pogingen om elders een geschikter lokaliteit te vinden, omtrent de keuze waarvan echter op de jaarvergadering van 24 September 1931 geen overeenstemming kon worden verkregen. Dit blijft dus een zorg voor het volgend jaar, dat wij met vertrouwen tegemoet gaan.

Nota van Toelichting op de Balans en op de Verlies- en Winstrekening, over het Boekjaar 1931.

De Raad van Beheer besloot op 28 October 1931 zich de kosten van een accountant-onderzoek te getroosten, ten einde te komen tot een vereenvoudiging der administratie. Het acountantskantoor *Wm. K. de Brey* alhier werd hiertoe aangezocht en zal zich in het vervolg met de controle der boekhouding van Boeatan belasten en jaarlijks haar accountant-rapport indienen. De hulp van een Accountantsbureau was ook daarom zeer gewenscht, doordat de deelname aan de diverse Tentoonstellingen, zooals te Arnhem, Antwerpen, Parijs, Scheveningen, etc., zeer veel administratief werk meebracht, zoowel wat betreft aankoop in Indië, als distributie in Europa. De deelname aan de Tentoonstelling te Parijs leidde tot aanmerkelijke vermindering onzer voorraden en, hoewel de daaraan verbonden kosten nog vrij hoog waren, bracht deze toch een batig saldo van ruim *f* 1600 op.

In overleg met het Dames-Propaganda-Comité, stelde de Raad van Beheer voor: van de door dit Comité in 1931 gedane stortingen, een bedrag van *f* 4105.75 aan te wenden tot dekking van het verlies over 1931 en het restant *f* 2023.60,— wederom, gelijk eertijds, voor diverse belangen ter bevordering der Oost- en West-Indische Volkskunst beschikbaar te stellen.

De Raad van Beheer:
G. VAN BERESTEIJN—Tromp, presidente.
C. VAN ASSEN—Sol, vice-presidente.
J. VAN DER VOORT, secretaris-penningmeester.
J. VAN DER ZWET—Dil, commissaresse.

Verkorte Verlies- en Winstrekening van 1 Jan. tot 31 Dec. 1931.

Debet.		
Algemeene Onkosten	*f* 7.869,98	
Onkosten Tentoonstellingen	„ 4.779,31	
Afschrijving Debiteuren	„ 711,23	
	f 13.360,52	
Credit.		
Bruto-winst op Goederen	*f* 9.158,90	
Intrest	„ 91,15	
Koersverschillen	„ 4,50	
Saldo verlies van 1 Jan.—31 Dec. 1931	„ 4.105,97	
	f 13.360,52	

Verkorte balans per 31 December 1931.

Bezittingen.		
Kas en Kassier		
Kas	*f* 128,73	
Ned. Handel-Mij. N.V.	„ 16.405,41	
		f 16.534,14
Debiteuren		„ 1.013,90
Voorraden		„ 18.284,23^{5}
Inventaris		„ 1,—
Saldo verlies v. 1 Jan.—'31 Dec. 1931		„ 4.105,97
		f 39.939,24^{5}
Schulden.		
Aand. kapitaal, Statutair	*f* 30.000,—	
Af: Ongepl. Aandeelen	„ 14.500,—	
		f 15.500,—
Reserve voor Diverse Belangen		„ 12.086,03
Rekening Restaurant		„ 6.129,66
Crediteuren		„ 6.223,55^{5}
		f 39.939,24^{5}

Namens den Raad van Beheer:
w.g. G. VAN BERESTEIJN—Tromp,
presidente.

Goedgekeurd en in orde bevonden
door de Verificatie-Commissie:
w.g. W. BOOMS.
J. VAN DER VOORT, secretaris.
F. H. A. VAN DER BRUGH.
Den Haag, 1 Januari 1932.

Toelichting, bedoeld in Artikel 42 W. v. K.

Ter voldoening aan het bepaalde in bovengenoemd Wetsartikel, verklaart de Raad van Beheer der N.V. Boeatan te 's-Gravenhage nopens den maatstaf der waardeering voor de Balans per 31 December 1931 van de roerende zaken der Vennootschap als volgt:

De voorraden zijn op de Balans gewaardeerd tegen inkoopsprijzen. Tegen voorraden van ouderen datum is blijkens de Balans nog een speciale reserve aanwezig.

Op de uitstaande vorderingen heeft, voorzoover noodig, een afschrijving plaats gevonden.

De Inventaris paraisseert op de Balans tegen *f* 1,—.

's-Gravenhage, Februari 1932.

Namens den Raad van Beheer:
G. VAN BERENSTEYN—Tromp, presidente.
J. VAN DER VOORT, secr.-penningm.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

De vrijheid als levenwekkend beginsel.

Het *Soer. Hbl.* (24 en 25/2 „De aanval", *Smissaert)* ziet *de wereldgeschiedenis vol van proefnemingen in de richting van corporatieve stelsels*, op kleiner en op grooter schaal. Het streven van *Sovjet-Rusland* is gericht op verwezenlijking van dat ideaal. Verschillend van dit communistisch ideaal is dat der *socialisten.* In beginsel en in werk-methode wijkt het *fascisme*, hoezeer overigens aan het communisme tegenovergesteld, daarvan niet veel af. Ook bij het huidige Italiaansche regime is vrijheidsbeperking de alpha en de omega! Thans reeds wordt, zonder dat men tot zulke stelselmatig ineengezette dwangregelingen komt, het wapen der steeds dieper gaande staatsbemoeiïng voortdurend sterker gehanteerd. Als zoodanig toch, om slechts dit eene te noemen, valt de zoo forsch zich uitbreidende beschermingspolitiek en de economische isolatie der Landen, zoomede het streven der Staten naar autarchie, te kenschetsen. Ver drijven wij af van de bewegingsvrijheid op het stuk van volkshuishouding en maatschappelijk leven. Altijd weer meent het menschdom, dat alle kwaad, in maatschappelijken of economischen zin, eenvoudig is uit te roeien door het beleid van zaken te doen voorschrijven door den wetgever, het in handen te leggen van den ambtenaar, door van den burger te maken den *slaaf van de Overheid.* De eeuwige waan en de onuitroeibare dwaling. Want *de vrijheid is het eenige levenwekkende beginsel.* De vrije mensch, zijn eigen lot smedende, zelf verantwoordelijk voor zijn doen en laten en voor de gevolgen daarvan, heer en meester in eigen levenshouding. *De vrijheid* is de hefboom van den arbeid. De vrijheid, welke niet is ongebondenheid, welke, integendeel, om haar karakter te handhaven, zich aan gezag onderwerpt en dat wel, zoo het noodig is, in moeilijke tijden te gereeder dan in voorspoedige jaren, maar die toch altijd moet zijn en blijven de grondslag, waarop het maatschappelijk gebouw rust. *De dwang* maakt ons tot marionetten, wier bewegingen ontstaan doordat anderen aan de touwtjes trekken, ziellooze poppen, van wie niets eigens uitgaat. De mensch, om zich te ontplooien, heeft ruimte noodig, kan niet ademen als hij is een in alles beadministreerd nummer van het bevolkingsregister. *Juist in verbijsterende tijden* gelijk wij thans doormaken, is het — zoo besluit *S.* — wel eens goed, daarboven uit te stijgen, in een andere sfeer zich te bewegen, niet te denken en te praten over malaise, crisis, overproductie, Young-plan, betalingscapaciteit, Lausanne, Hoover, Laval, Hitler, enz.!

Correspondenties uit het Buitenland treffen wij o.a.

aan in *De Loc.* (23/2, blz. 33 „Fascisten", *E.;* blz. 45 „Perzië", *Prof. dr. Luyten;* 24/2 „Shanghai", *A. Londres),* de *Java-Bode* (25/2, 4de bl. „Indo-China"; 27/2 „Shanghai", *G. H. C.;* 27/2, 3de bl. „N. Z.-Wales"), het *Soer. Hbl.* (22 t/m. 27/2) en de *Deli Crt.* (27/2 t/m. 5/3).

De Indische Ambtenaren worden geteld.

Gedelegeerden.

Volgens *De Loc.* (20/2) zou op 1 Maart *een momenttelling* worden gehouden *van alle burgerlijke en militaire landsdienaren en van het personeel in dienst van de provincies, gewesten, locale ressorten en zelfbesturende landschappen.* Deze telling zal de basis vormen van een door het Centraal Kantoor voor de Statistiek samen te stellen ambtenarenstatistiek. Uit deze eenmalige telling zullen direct een aantal waardevolle en practische gegevens zijn te halen. De statistiek is zoodanig opgezet, dat de meeste formatie- en promotiekwesties kunnen worden nagegaan, zoowel voor de betrekkingen afzonderlijk als voor de schalen als geheel. De invloed van *diplomawaardeering* zal nauwkeurig kunnen worden belicht; ook voor de herziening van de *B. B. L.* is dit van zeer veel belang. De geografische verspreiding in Ned.-Indië wordt door de telling eveneens bekend, hetgeen van zeer veel nut is bij eventueele wijzigingen der *standplaatstoelageregeling,* of bij het invoeren van het beginsel der gewestelijke duurte in de bezoldigingsregelingen. Eveneens wordt voor het eerst *de sociale toestand der ambtenaarsgezinnen* en de aantallen kinderen per gezin in beschouwing genomen. Voor *de onderwijspolitiek* (door diplomawaardeering en overtollige diploma's) zal deze telling mede van belang zijn, zoo ook voor de direct daarmede in verband staande salarispolitiek.

Vijf leden van den Volksraad hebben een motie ingediend met de tendenz, dat aan *het voortbestaan van het College van Gedelegeerden* een eind wordt gemaakt. N. h. i. van het *Bat. Nwsbl.* (25/2, *R.)* is deze opheffing ongewenscht, wijl dit noodzakelijk zou leiden tot een verlenging van den zittingsduur van den Volksraad. Op deze consequentie vestigde de Min. van Kol. reeds de aandacht. Veeleer dan naar opheffing van het College van gedelegeerden, dient in 's Lands belang er naar gestreefd te worden, dat van de werkzaamheid van het College een steeds ruimer gebruik wordt gemaakt. Men zou ook kunnen besluiten, de werkwijze van den Volksraad te veranderen en wat meer over te laten aan gedelegeerden.

Wij verwijzen naar het *Soer. Hbl.* (22/2, 2de bl. „Bezuinigingsspel", betr. reizen per K. P. M., *Z.;* 2de bl. „Indisch agentschap", bij het Min. v. Kol., *Z.), De Loc.* (23/2, blz. 33 „Drie Moties"; 25/2, blz. 21 „Economische Raad" in Nederland, een voorbeeld voor Indië; blz. 3 „De defensie"), het *Bat. Nwsbl.* (25/2 „De Vad. Club"; 25 en 27/2 „Uit den Volksraad", *R.;* 27/2 „De Rechtstoestand der Ambtenaren"; 1/3 „De Crisisheffing", *R.;* Georganiseerd overleg"; „De Crisisheffing", Reg. gem. voor Fin.), de *Java-Bode* (25/2 „De feiten die men niet vergeet"; 26/2 „Terug naar het niveau der draagkracht"; „De versterking van de Landsmiddelen", *J. E. J.;* 29/2 „De rechtstoestand van ambtenaren", Ontwerp-Ord.) en de *Deli Crt.* (2/3, 2de bl. „De komst van prof. Van Vollenhoven").

Leiding der Concerns.

Dr. Ph. van Harreveld betoogt in het *Soer. Hbl.* (26/2 „Cultuurbelangen") dat het inzicht der concerns van cultuur en industrie in de situatie van hun bedrijf *niet systematisch gevoed* wordt *door goede studieorganisaties.* Zij gevoelen zich onderling meer concurrenten dan familieleden; hun zucht naar vrijheid laat niet toe om onderling en met andere landen op economische wijze samen te werken, zoo lang de nood niet daartoe dwingt. De leiders der concerns worden geheel geabsorbeerd door hun dagelijksche zorgen en hebben allerminst tijd voor diepere studie. *Zoo blijft de organisatie der concerns in het duister tasten,* blijft op „zien komen" spelen, en komt met vele beslissingen te laat, om er het goede voordeel van te trekken. *Een voorbeeld* ligt nog bij velen in de herinnering.

Tijdens den grooten oorlog werd de N. V. Oliefabrieken „Insulinde" zeer uitgebreid; de N. V. „United Java Oil Mills", de N. V. Oliefabrieken „Van Dongen" en het Jurgens-concern vestigden eveneens oliefabrieken in centra van copra-aanvoer. Toen echter de oorlog nog geen jaar ten einde was, vlotte het niet meer met den afzet. De afzet van klapperolie naar de Ver. Staten van Amerika tijdens den oorlog was niet de gewone afzet voor spijsvet geweest; hoofdzaak was toen de bereiding van glycerine uit de klapperolie, voor het vervaardigen van explosiestoffen. Wat een normale ontwikkeling van de industrie van voedingsmiddelen geschenen had, die in vredestijd zou doorgaan, bleek slechts een oorlogsindustrie geweest te zijn. Een kleine *ƒ* 200 millioen waren in de klapper-industrie verloren gegaan. De gesties der Banken bleken niet op een diepere studie der situaties van markt en fabricaat gebaseerd te zijn geweest. De gesloten klapperoliefabrieken bleven een litteeken op de welvaart van Ned.-Indië. *Dit voorbeeld* is er een uit vele; zij komen in elken omvang voor in elke cultuur en in elke industrie. Aan de organisatie van de kennis en de studie der bedrijven wordt niet genoeg aandacht geschonken door de ondernemers. Zij handelen daardoor vaak in den blinde en tegen het belang van hun aandeelhouders en van hun land. „Wie moet zulk een studie der markten ter hand nemen; van wie moet de technische leiding eener Industrie uitgaan, met inbegrip van de beoordeeling der uitbreidingen?" Dat is een zeer moeilijk te beantwoorden vraag. *Dr. v. H.* hoopt in volgende artikelen te trachten een begin te maken met het geven van een daadwerkelijke oplossing.

Landbouwzaken vinden wij behandeld o.a. in het *Bat. Nwsbl.* (25/2 „De theepositie"; 27/2 en 1/3 „De emigratie", naar Zuid-Sumatra), *De Loc.* (20/2, blz. 4 „Suiker-zaken"; blz. 5 en 21 „De 25ste Jaarvergadering van den Suikerbond", 24/2, blz. 3 „De Suikerbond", *S.;* blz. 10 „Thee en rubber", *Zeverijn), de Deli Crt.* 27/2, 5de bl. „Terpentijn uit rubber"; 3/3 „Het hospitium" te Medan; 4de bl. „De koelie-terugzendingen"; 4/3 „De Oostkust en de Crisis"), het *Soer. Hbl.* (19 en 22/2, 2de bl. „Suikerbonds-verg.") en de *Java-Bode* (1/3 „Kolonisatie naar N.-Guinea", *J. E. J.).*

Japansche kopermijnen in Zuid-Solo.

Wonogiri vormt een van de armste gebieden van Java; de schrale bodem biedt een uiterst schamel bestaan aan de bevolking. De vestiging van een kopermijnbouw-industrie in dit gebied is derhalve van bijzondere beteekenis. In *De Loc.* (20/2, blz. 3) vertelt de Solosche correspondent van zijn tocht naar het moeilijk toegankelijk terrein, in het gebergte ten Z. O. van Tirtomojo, waar dit grenst aan het regentschap Patjitan. Op de nederzetting verrichten een Japansch ingenieur, een tiental Japanners en 80 koelies het moeilijke exploratiewerk. De concessie is reeds in verschillende handen geweest; acht maanden geleden heeft de heer *Ishihara,* een bekend Japansch ijzermagnaat, de concessie overgenomen. Het concern is in Indië vertegenwoordigd door den heer *Handa* van het Nanyo Veem. Alleen *koper* komt in exploiteerbare hoeveelheid voor; welicht zal als bijproduct ook eenig zilver kunnen worden gewonnen. De exploitatie wordt vermoedelijk in September aangevangen. Op 400 M. hoogte zal de eerste horizontale gang in den berg worden aangelegd. De aanleg van deze gang zal ongeveer drie jaren duren. Daarna werkt men naar boven en zoo zal dan een systeem van horizontale gangen ontstaan, die onderling door verticale schachten zullen worden verbonden. Men hoopt in het begin een dagproductie te kunnen bereiken van 200 ton erts en zal er naar streven deze productie op te voeren tot 1000 ton. De totale hoeveelheid aanwezige erts, te ontginnen in een periode van 50 jaar, wordt geschat op 10 millioen tons, terwijl een gemiddeld kopergehalte van 1,8 wordt aangenomen. Het gewone erts zal ter plaatse tot een soort kiezel worden verwerkt om dan per vrachtauto naar het dichtstbijzijnde N. I. S.-station te worden vervoerd voor verscheping naar Japan. De afvoermoeilijkheden zijn groot. De definitieve concessieverleening en het in kaart brengen van het terrein zijn werkzaamheden, die in Indië veel tijd plegen te kosten. *De Loc.* meent hier in het belang van de bevolking en in dat van de toekomstige industrialisatie van Indië te mogen aandringen op opvoering van het tempo van den arbeid der ambtelijke machine. Bij de huidige werkloosheid en het groote aantal uit Deli teruggekeerde contractanten, zal de verkrijging van werkkrachten voor den Japanschen leider geen moeilijkheden opleveren.

De *Java-Bode* schrijft over „De gevluchte gedeporteerden van Portugeesch-Timor" (27/2), het *Soer. Hbl.* over „Praehistorisch onderzoek" (27/2, *Dr. v. St. C.),* „Tijdens de O.-I. Compagnie" (16, 23, 30/1, 6, 13, 20 en 27/2, 4de bl. *Dr. G. M.),* de *Deli Crt.* over „Afkoelende stoel in de tropen" (2/3) en „Hangplanten voor de voorgalerij" (3/3, 4de bl.).

Het geheim der Arabische muziek.

In de *Deli Crt.* (1/3, 2de bl.) deelt de reizende correspondent, de heer *J. K. B.,* e. e. a. mede over het geheim der Arabische muziek. *De Oriëntaalsche muziek brengt nog steeds millioenen in verrukking.* Niet alleen in aard en karakter, doch ook zuiver technisch bestaan diepe verschillen tusschen b.v. de Turksche, de Perzische, de Chineesche en de Arabische muziek. Reeds de notenverdeeling is absoluut anders. Saint-Saëns bestudeerde de Arabische muziek, doch slaagde er niet in eenig Arabisch motief in notenschrift vast te leggen; ons notenschrift is daarvoor absoluut onvoldoende. Zwervend door Turkije kwam *J. K. B.* tusschen Turken, Arabieren, Perzen, Armeniërs en Koerden; de muziek dezer volken is niet dezelfde, zelfs niet in notenverdeeling. Turken vinden de Arabische muziek „valsch", de Arabieren hebben dezelfde meening over de Turksche muziek, terwijl beide volken de Europeesche muziek als onhoorbaar valsch beschouwen. *J. K. B.* vond de Turksche en Arabische muziek vreemd, onbegrijpelijk, doch begreep dat hem iets ontging. Te Damascus hoorde hij een echt Arabisch orkest; ook hierbij ontbrak meerstemmigheid, alles ging unisono. Kort vóór zijn vertrek naar Europa woonde hij een voordracht bij van den heer *Wadih Sabra* te *Beyrouth* over *het Arabische muzikale gamma,* wederlegging van het beginsel der verdeeling van het gamma in 24 kwarttonen en uiteenzetting van het principe, dat *het Arabische gamma bestaat uit 90 comma's,* met demonstratie op de piano van het conservatorium aldaar *met 90 noten per octaaf.* De toetsen van de „Arabische" piano waren veel breeder dan bij een Europeesche piano; bij elken toets waren bijtoetsen aangebracht om de 90 noten per octaaf te doen klinken. Al luisterend naar Arabische melodieën met haar bijzondere voor Europeesche ooren vreemde effecten, is de heer *Wadih Sabra* op zoek gegaan en heeft de 90 noten per octaaf gevonden. De wetten der harmonie zijn *z. i.* niet geschapen door de moderne musici, maar gebaseerd op de werken der meesters van alle tijden, en ook de Arabische muziek verdient hierbij erkenning. Deze Arabische muziek van hunne voorouders, is gebaseerd op onveranderlijke wetten; ze behoort tot de natuur zelve. Het is deze muziek zonder conventie, welke de Oriëntalen hooren bij elke schrede in hunne dorpen en velden, nacht en dag; en deze muziek ook treft hunne ooren in hunne steden; zij vernemen haar van de minarets en van de bergen, waar herders hun kudden hoeden. De Arabische muziek, welke velen veroordeelen als onvereenigbaar met de harmonie, vormt in werkelijkheid de basis der harmonieleer. *Wadih Sabra* demonstreerde op zijn instrumenten; hij sloeg op zijn eigen „Arabische" piano een accoord aan, dat *J. K. B.* (en velen anderen) volkomen rein en vol voorkwam. Een motief, eerst op de gewone „temperierte" piano en daarna op de Arabische „commatische" piano gespeeld, bleek warmer, inniger, en aan bekoring te winnen. Volgens *Wadih Sabra* zijn de ooren der Europeanen door de „temperierte"-muziek bedorven; daarom vindt men *z. i.* onder de Europeanen weinigen, die absoluut toongehoor hebben, terwijl het absoluut toongehoor bij de Arabieren vrijwel regel is; de Arabische muziek is natuur en niet „kunstmatig". *J. K. B.* acht het zeker, dat Wadih Sabra met zijn theorieën bij de overgroote meerderheid der Europeesche musici heel weinig sympathie zal ontmoeten; aanvaarding van zijn theorieën zou bijna al het bestaande op musikaal gebied in Europa omver werpen. En toch, meer dan 20 jaren geleden gewaagde *Otto Knaap* reeds van „onze door de temperierte muziek bedorven ooren".

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

Over het begin Januari te Soerabaja gehouden Indonesia Raja-congres willen wij tot slot nog vermelden het oordeel van 't best geredigeerde Inheemsche tijdschrift *Timboel,* met daaraan verbonden beschouwingen over de positie der Federatie van politieke partijen, de P.P.P.K.I. *Timboel* van 30 Januari zegt:

„Het congres was een gebeurtenis van beteekenis, wijl naar buiten een demonstratie van eenheid gegeven werd en de versterkte nationale gevoelens tot uiting kwamen in de ovaties aan ir. Soekarno, den door de Ned.-Indische Regeering gekroonden nationalen held. Dit congres was tevens ondoordacht van organisatie en opzet, terwijl het spel van persoonlijkheden een kwetsbare plek in het geheel vormde. Een strijd der onderling deelnemende groepen om den beslissenden invloed op de P.P.P.K.I. Want dit congres was meer een P.P.P.K.I.- dan een Indonesia Raja-congres, hetgeen bleek uit het geruischloos verdwijnen uit de openbare behandeling van het prae-advies van den heer Thamrin. Dit fusieplan, het smeden van een organisatie van groote en algemeener omvang, kwam niet aan de orde. Hieruit blijkt dat in het verborgene onderlinge verdeeldheid heerscht, meer van persoonlijken dan van principieelen aard.

Een spel van persoonlijkheden werd gespeeld, zonder dat men elkaars capaciteiten op bepaald gebied erkende. Elk leider wil Generaal zijn. De centralisatie van den nationalen arbeid schijnt daardoor moeilijk. Heeft iemand zijn sporen op econo-

misch gebied dan wel op het gebied der intellectueele opvoeding verdiend en zich op dat terrein ingeburgerd door het stichten van een omvangrijke organisatie, dan begint het spel der persoonlijkheden en dreigt elken constructieven arbeid te vernietigen. Deze persoonlijke onderlinge naijver is doodend. Het hoogtepunt van het congres lag in de hulde aan ir. Soekarno gebracht, die thans de gelegenheid gebruikte om tegelijkertijd de eenheid te herstellen in de door hem geliefkoosde P.N.I.-organisatie. Onderlinge critiek is heilzaam doch kan bij de bevolking verwarrend werken; onderlinge geslotenheid, om niet te spreken van achterdocht omtrent elkaars nationale gevoelens is fnuikend. Het is begrijpelijk dat achterdocht gewekt wordt, gezien het spionnagestelsel der Indische Regeering; dit werkt verlammend op de nationale beweging. Hij die steeds objectief de nationale beweging waarneemt boven het persoonlijke uit, moet dit vaststellen.

Ir. Soekarno hield op den tweeden avond een gloedvolle rede voor de eenheid tusschen de oud-P.N.I.-ers en wekte vervolgens de verzamelde volksmassa op om den algemeenen nationalen geest aan te kweeken en in wil en daad om te zetten. Dit betoog onderscheidde zich doordat ir. Soekarno elke persoonlijken, lof en hormatbetoon afwees, door dezen te beschouwen als gericht op de algemeene nationale zaak. Hier stond een gelouterd leider, een man uit één stuk, hoewel ook bij hem nog te zeer eng partijbelang op dit algemeen nationaal congres tot uiting kwam. Het is ook niet denkbeeldig, dat de overmaat van sympathiebetuigingen die hem in zoo ruime mate ten deel vielen, hem de rëele krachten waarop de nationale beweging rekenen kan, doen overschatten. Het congres verliep ondanks alle nervositeit van politie en bestuur met waardig zelfbedwang. De redevoeringen stonden op hoog peil, de vraag ware evenwel te stellen of deze spijs wel voor de verzamelde menigte geschikt is. Degenen die dezen drie-daagschen veldtocht bijwoonden vroegen zich af: „Is dit een leiderscongres dan wel een volksbetooging?" En inderdaad, de praé-adviezen en de debatten stonden op hoog peil, wezen op beraadslaging van hen die moeten voorgaan, doch gingen te diep voor de aanwezige massa. Hieruit bleek het *ondoordachte* van dit P.P.P.K.I.-congres. Was dit een congres voor de leiders om samen gewichtige vraagstukken te bespreken of was het, zooals hierboven reeds gezegd is, een driedaagsche veldtocht?

Het eenige prae-advies dat dit onderwerp: „opzet organisatie en leiding der Indonesia Raja-congressen zou behandelen, is van de agenda afgevoerd. Dit uitstel kan geen afstel beteekenen en deze uitermate bedachtzame houding van den leider van dit congres kan voor de P.P.P..K.I. beteekenis erlangen, indien het de vraag naar zuiverder omlijning van de beteekenis der P.P.P.K.I. en Indonesia Raja-congressen in enger kring onder de oogen ziet. Gebeurt dit niet, dan is de P.P.P.K.I. ten doode opgeschreven. Deze organisatie is te beperkt en werkt te stroef om tot nationale daden te kunnen komen. Dit traceeren van den nationalen weg kan het spel der persoonlijkheden op het tweede plan brengen en tot resultaat hebben dat de nationale wil in de daden van velen omgezet wordt".

Van den Jocjaschen medewerker van de *Sinar Sumatra* verschijnen in het nummer van 25 Januari eenige „notities over de Indonesische beweging", beginnende met mededeelingen over het ontslag van den heer H. A. Salim als hoofdredacteur van het Inlamitisch-nationalistische blad *Mustika* en de daarna uitgebroken staking aan de drukkerij van dat blad, die beide het gevolg waren van salarisvermindering. Hij vertelt daarbij van het bijwonên door den heer Salim van een vergadering der stakers en het optreden van den vroegeren „stakingskoning" Soerjopranoto tegen de stakers.

Voorts heeft hij het over een „andere lachwekkende geschiedenis" en wel in de wereld der „onafhankelijken", eerst was het Soedjadi, wiens naam men overal noemde in verband met zijn polemieken tegen de Partai Indonesia, daarna kwam mr. Karim aan de beurt, die een tijd lang door de onafhankelijken in de hoogte gestoken werd, doch nu is deze persoon, die volgens schrijver zijn actie maar als tijdverdrijf beschouwde, geen P.I.- en geen G.M.-voorman meer, „slechts een gewoon mensch plus kantooremployé".

Mustika van 23 Jan. wijst er in een artikel over Soekarno en de Indonesische beweging vooral op, dat van het viertal P.N.I.-veroordeelden, Gatot Mangoenkoessemo en Soepriadinata thans in de P.I. zitten en Maskoen in de Golongan Merdeka (de Onafh.), terwijl Soekarno zelf tot dusver neutraal wil blijven. Het blad betoogt, dat beide partijen, P.I. en G.M. feitelijk wel sàmen kunnen gaan: beide steunen op de democratie, huldigen non-coöperatie, streven naar Indonesia Merdeka. Wat hen scheidt is slechts de visie en de tactiek, schrijver noemt de P.I. reformistisch, in de radicale groep in de vrijheidsbeweging is de P.I. als de rechtervleugel te beschouwen. De linkervleugel wordt gevormd door de Golongan Merdeka, die de idee huldigt dat de vooruitgang in de vrijheidsbeweging slechts door offers kan worden verkregen en door geweld, door krachtig uit den weg ruimen der hinderpalen. De G.M. is dus revolutionnair. Het verschil tusschen P.I. en G.M. is als dat tusschen sociaal-democraten en communisten. Degenen in de G.M. die tegen elke samenwerking met de P.I. zijn, kan schrijver geen gelijk geven, de basis voor de eenheid van beide groepen bestaat. Wat de heer Soekarno betreft, is het blad van meening, dat deze, die vóór het P.N.I.-proces de vertegenwoordiger der linksche groep in zijn partij kon genoemd worden, thans blijkbaar niet meer daarvoor voelt. Zijn standpunt t.o. van de P.P.P.K.I. staat ook nog niet vast.

De hoofdredacteur Soeroen van de *Siang Po* (26 Jan.) maakt met genoegen melding van het verzoek van ir. Soekarno aan het publiek om vooral niet zijn persoon, doch de nationalistische geest te vereeren. De heer Soekarno staat voor groote moeilijkheden, alle bestaande partijen in één organisatie op te lossen zou onmogelijk zijn, nergens ter wereld kan het volk in één partij vereenigd worden. Richt de heer Soekarno een nieuwe partij op, dan is hij nog verder van de eenheid en verliest een deel van zijn populariteit. In verband met een en ander komt het schrijver verstandiger voor dat dr. Soetomo het voorzitterschap der P.P.P.K.I. aan ir. Soekarno afstaat.

De *Bintang Timoer* van 27 Jan. vraagt hiertegenover hoe een partijloos man als ir. Soekarno momenteel is, voorzitter kan worden dezer federatie, daar uit den naam reeds blijkt dat in het hoofdbestuur slechts leden of leiders der aangesloten vereenigingen kunnen zitten.

Suriname

In ons nummer van 28 Januari citeerden wij uit „De Surinamer" van 31 December een beschouwing waarin het blad wees op de veranderde mentaliteit van een deel der bevolking. Op grond van vorige ongeregeldheden trokken wij het in twijfel of het verleden wel zoo heel anders was.

Dat ten tijde van Gouverneur van Sypestyn de mentaliteit wèl anders was merkten wij op in het nummer van 18 Februari.

„De Surinamer" houdt zijn zienswijze vol en schrijft:

„Kon de Suriname-medewerker (van *„Het Koloniaal Weekblad")* van nabij observeeren, wat en zooals wij het ter plaatse kunnen, hij zou het ten volle beamen. Daar zijn wij van overtuigd."

Wij wlilen aan het blad toegeven, dat hij die

gebeurtenissen van nabij gadeslaat er een juisteren kijk op heeft, dan hij die zijn wetenschap op een afstand en uit de tweede hand verkrijgt.

***

Naar aanleiding van het sombere cultuur overzicht van den heer Waller in *„De West"* van 12 Febr., vraagt het blad *„Suriname"* van 16 Februari: „Wat kan ons helpen?" en antwoordt daarop:

„Onder de huidige omstandigheden: *goud*".

Dit is een artikel, dat zijn prijs behoudt en waarvan geen overproductie bestaat. Het is nu vooral zaak, om in die richting alle krachten in te spannen. Maar slechts taaie volharding kan tot succes leiden. Men kome niet met enkele grammen terug in de stad, maar houde vol. Evenals de bleeders vele maanden in het bosch vertoefden, zoo zullen ook de gouddelvers, willen zij resultaten bereiken, niet te spoedig den moed mogen opgeven.

Het artikel eindigt met de volgende ontboezeming":

„Op dit oogenblik worden honderden delfschoppen in het binnenland in den grond gestoken, de pikaxen werken de goudhoudende aarde los, de houweelen gaan op en neer over de geperforeerde platen; het water voert het goud naar de vergaarbakken, waar het kwik het vasthoudt.

Zij, die deze werkzaamheden verrichten en met de beste hoop bezield, kijken vol spanning naar het resultaat van hun dagelijkschen arbeid; ook wij.

Laat ons in den geest bij hen zijn, hun het beste toewenschen, want hun welslagen kan ons ongetwijfeld er boven op helpen.

Onze beste jaren waren die toen de inkomsten uit goud en balata ruim vloeiden.

Keeren die maar terug."

Wij behooren tot hen die meenen dat Suriname een rijk goudland is. Waar stukken goud van 3 en zelfs van 14 kilo zoo maar in de kreken worden gevonden, is het te dwaas, daaraan te twijfelen. Het is maar de vraag te weten waar die rijke kwartsen vandaan komen; een wetenschappelijk onderzoek, dat nog niet verricht is.

***

„De West" van 19 Februari ontleent de volgende historische herinnering aan het *„Soerabajasch Handelsblad"* van 24 October 1931:

„Ananas". Twee en een halve eeuw geleden werd de ananas voor het eerst uit Suriname naar Nederland overgebracht door kapitein Tak. De eerste Hollandsche ananassen werden tot rijpheid gebracht in den stadstuin te Amsterdam. Toen de Fransche gezant graaf d'Avaux eens hier vertoefde, lieten de burgemeesters van Amsterdam er drie voor hem op tafel zetten als het zeldzaamste gerecht dat zij hem konden aanbieden. D'Avaux at er één van en zond de twee aan Lodewijk XIV ten geschenke.

Toen het later aan Agneta Blok was gelukt op „Vijverhof" aan de Vecht ook een ananas te doen rijpen, werd deze door haar aangeboden aan de Staten te Utrecht."

***

Wij ontvingen een uitgave van het Landbouwproefstation in Suriname, n.l. een *„Handleiding voor het Landbouwonderwijs op districtsscholen"*, samengesteld door den Landbouwconsulent W.E.K. van Lijnden.

Blijkens het voorwoord is het boekje in hoofdzaak een herdruk van de landbouwlessen, die sedert de tweede helft van 1929 achtereenvolgens aan de hoofden van districtsscholen werden toegezonden ter verspreiding onder de leerlingen van de hoogste twee klassen. De lessen over de sinaasappelcultuur, de cassavecultuur en over de bananen- en bacovencultuur zijn voor het eerst bijgevoegd, terwijl die over de rijstcultuur en over de maïs- en boomencultuur geheel werden omgewerkt.

De lessen lijken ons eenvoudig en practisch toe, maar zullen o.i. alleen van nut zijn als er werkelijk landbouw wordt uitgeoefend. Zullen de onderwijzers der districtsscholen den landbouw — natuurlijk in proeftuinen — kunnen leiden? Het boekje is bedoeld om aan de leerlingen der hoogste twee klassen te worden uitgereikt. Brengen deze het ook op de z.g.n. blo-scholen (scholen voor beperkt lager onderwijs) zoo ver dat zij de lessen kunnen volgen, ook nadat zij de school hebben verlaten?

***

Het April-nummer van *„Neerlandia"* deelt mede dat het thans vaststaat dat een tooneelgezelschap onder leiding van Willem van der Veer, 3 Juni met de Crijnssen naar Curaçao zal vertrekken. Hij heeft zich de medewerking verzekerd van mevr. Rika Hopper, Kommer Klein en Anton Verheijen, tooneelspelers van naam.

Het Dag. Bestuur van het Hoofdbestuur heeft groep Suriname aangeraden van deze gelegenheid gebruik te maken, het gezelschap uit te noodigen op den terugweg eenige voorstellingen te Paramaribo te geven.

***

Wij hadden juist het bovenstaande gelezen toen wij het bijvoegsel van het Algemeen Handelsblad van 26 Maart in handen kregen, waarin een aardige herinnering van Truus Post aan haar „tournee door Suriname". (Met een afbeelding van het tooneelgebouw te Paramaribo). Toen het gezelschap te Paramaribo voorstellingen gaf — het is vele jaren geleden — waren wij nog daar en wij hebben genoten van de voorstellingen.

Wij meenen ons te herinneren, dat de ontvangst van het gezelschap zeer enthousiast was.

De schrijfster heeft aangename herinneringen aan haar verblijf:

„Maar.... Paramaribo, vooral in den regentijd, ik vond het een heerlijk oord."

***

In de *„Ethnologische Anzeiger"* 1931 Band II, Heft 7, S. 294—295, een zeer waardeerend artikel over wijlen dr. H. ten Kate, van de hand van Georg Friederici:

„Herman ten Kate war ein ausgezeichneter Gelehrter und Forscher, ein gerader und aufrechter Mann, ein Wahrheitssucher, der in seiner von ihn stets gewahrten Unabhängigkeit, in Seinem ausgeprägten Gefühl für Recht und Abschau von Gemeinheit an Seinem Urteil über Einzelmenschen oder ganze Völker keinen anderen Maszstab anlegte, keine anderen Rücksichtnahmen kannte, als die der Wahrheit und Wissenschaft."

***

De Minister van Koloniën heeft aan de Tweede Kamer doen toekomen een verslag van bestuur en staat van Suriname over 1930.

Curaçao

De middelen in 1931.

Verschenen is de laatste kwartaalstaat. Voor 1931 was de raming der middelen *f* 6.602.360,—, de opbrengst *f* 7.228.589,—, dus *f* 626.229,— meer. Zelfs geeft de M. v. T. voor de begrooting voor 1933 een bedrag voor de ontvangsten, dat nog *f* 77.622 hooger is.

1931 Is beneden 1930 gebleven *f* 838.581,—. Minder dan ¾ der raming brachten o.a. op: gedistilleerd accijns *f* 123.642,—, motorrijtuig enz. belasting *f* 22.667,—, uitvoerrecht *f* 3.682,—, posterijen *f* 13.328,—, radiodienst *f* 7.864,—, Curaçaosche bank *f* 12.690,—. Daartegenover staat, dat meer opbracht: invoerrecht *f* 134.139,—, overdrachtsbelasting *f* 3.582,—, grondbelasting *f* 24.493,—, gebruiksbelasting *f* 17.353,—, inkomstenbelasting *f* 63.017,—, douanediensten *f* 18.549,—, telefoon *f* 9.479,—, loodsgelden *f* 5.958,— watervoorzieningsdienst *f* 18.165,—, alle andere ontvangsten *f* 13.733,—.

Koloniale raad.

De *Amigoe* meldt, dat het raadslid R. J. Beaujon Jr. als zoodanig ontslag genomen heeft. Het blad deelt als reden van dit ontslag mee, dat de heer Beaujon, die directeur van den watervoorzieningsdienst is, „zijn moeilijkheid als lid.... tevens ambtenaar in Gouvernementsdienst" voelde. Zoo dit juist is, kunnen wij dit slechts toejuichen.

Als klap op de vuurpeil was de heer Beaujon in de raadsvergadering, waar zijn ontslagbrief ter tafel lag, tegenwoordig.... als bestuursgemachtigde.

De Tribune.

Men maakt ons opmerkzaam op een bericht in *De Tribune* van 27 December l.l. over een schanddaad, op Curaçao bedreven tegenover Chineesche „kameraden" (zeelieden). Voor het Chineesche consulaat zou een betooging hebben plaats gehad. Wij hebben er in de Curaçaosche bladen niets over gelezen. Van dit Chineesche consulaat wordt gezegd, dat het „ligt op Amerikaansch gebied". „Om dit te bereiken", zoo wordt verder gegaan, „moet men een brug passeeren en deze was afgezet door politie en het passeeren daarvan werd geweigerd".

Curaçao tourist guide.

De Curaçaosche persen staan niet stil. Nu weer deze gids, Excelsior genoemd. Een aardig boekje zouden wij het willen noemen als er niet zoo hopeloos veel fouten, drukfouten vooral, en vergissingen in stonden. Onder de vele plaatjes zagen wij er voor het eerst een van de „stadsschouwbur".

Nagekomen Berichten.

Th. F. A. Delprat †

Even voor het ter perse gaan van dit blad werd het overlijden bekend, op ruim tachtigjarigen leeftijd, van den heer Th. F. A. Delprat, oud-directeur van de Petroleum Mij. „Moeara Enim", oud-wethouder van Amsterdam, oud-hoofdingenieur van de S.S. op Java en oud-secretaris-generaal van het „Koloniaal Instituut".

Na een schitterende Indische carrière, heeft de heer Delprat zich nog ongeveer dertig jaar in Holland op hoogst verdienstelijke wijze nuttig kunnen maken voor de gemeenschap. Als algemeen secretaris van het Koloniaal Instituut, waarvan hij den bouw mede heeft voorbereid, heeft hij prachtig werk gedaan. Hij was een warm vriend van Indië, wiens heengaan in breeden kring diep wordt betreurd.

Uit den Verren Vreemde

Birma los van Indië.

Een van de weinige punten, waarover reeds bij de eerste Rondetafelconferentie in 1930 overeenstemming is verkregen, is, dat Birma los van Indië zal komen te staan. Birma, de provincie aan den overwal van de Golf van Bengalen gelegen, die zoowat de grootte heeft van Frankrijk, België en Nederland te zamen, heeft altijd naar een zelfstandig bestaan gestreefd. De belangen met Indië loopen wel in menig opzicht samen, vele Britsch-Indiërs vinden werk in Birma, maar in aard en wezen is de bewoner van deze provincie toch zóó verschillend van den Indiër dat hij den band als een drukkende voelt.

De voorvechters in de afscheidingsbeweging hebben de gelegenheid aangegrepen om in Londen hun zaak te bepleiten. Zij hebben niet veel verzet te overwinnen gehad, al zijn ook nu nog eenige bekwame mannen de opvatting toegedaan, dat Birma door de afscheiding meer kan verliezen dan winnen.

In het verdere verloop is te Londen voor Birma een aparte, eigene Rondetafelconferentie gehouden, en deze heeft de belofte van een spoediger succes gebracht dan die voor de Indische hervormingen. Hiermede is echter niet gezegd, dat alles reeds kant en klaar is, er valt nog veel te passen en te meten.

In de slotzitting van de tweede Rondetafelconferentie voor Birma kon, 12 Januari, Mac Donald een boodschap van den koning voorgelezen, waarin verklaard wordt, dat de koning met belangstelling de besprekingen heeft gevolgd en zich bewust is van de ingewikkeldheid van het vraagstuk de banden tusschen de regeering, Birma en Indië losser te maken. Vervolgens las MacDonald een door het kabinet goedgekeurde verklaring voor. Deze zegt, dat de regeering bereid is, zoodra zij overtuigd is van den wensch van het Birmaansche volk, dat het bestuur van zijn land van dat van Indië zal worden afgescheiden, stappen te ondernemen om de goedkeuring van het parlement te verwerven voor het overdragen van de regeeringsverantwoordelijkheid in Birma aan een wetgevende volksvertegenwoordiging van het Birmaansche volk.

De wetgevende vergadering zal bestaan uit twee huizen, waarvan het Hoogerhuis, ten deele samengesteld uit gekozen en ten deele uit door den gouverneur benoemde leden, ongeveer een derde van het aantal leden van het Lagerhuis zal tellen. Dit wordt samengesteld uit 120 à 130 leden, rechtstreeks verkozen. Beide Huizen krijgen gelijke bevoegdheden, in dien zin, dat de credietwetten alleen in het Lagerhuis worden aangenomen. Bij verschil van meening tusschen beide Huizen, zou een gezamenlijke vergadering bijeengeroepen worden.

Het ministerie zou uit zes, of ten hoogste acht ministers bestaan, benoemd en ontslagen door den gouverneur en gezamenlijk verantwoordelijk tegenover de wetgevende vergadering. De gouverneur moet voor de benoeming het advies inwinnen van den leider van de sterkste partij, in het Lagerhuis.

De gouverneur krijgt het recht den ministerraad te presideeren en blijft beheerder van de landsverdediging en de buitenlandsche zaken. Het bestuur van de verbonden Sjanstaten en andere achterlijke streken, die, uitgesloten streken genoemd zullen worden, komt eveneens aan den gouverneur. Deze is gemachtigd zoo noodig de vereischte maatregelen te nemen om te verzekeren, dat de noodige gelden voor het beheer van verschillende diensten beschikbaar worden gesteld.

Zooals men ziet, nog een vrij groote reeks van voorbehouden. De voormannen in de afscheidingsbeweging zijn hierover dan ook niet ten volle tevreden. Ook vinden zij niet voldoende duidelijk uitgedrukt, welke de positie van Birma zal worden in de Britsche rijksgemeenschap: kolonie, dominion, of hoe anders?

Bij de opening der budget-zitting van den Wetgevenden Raad te Rangoen, 11 Februari, heeft de gouverneur der provincie, Sir Charles Innes, ruime aandacht geschonken aan de afscheidingskwestie. Z. Exc. behoort niet tot hen, die alleen van afscheiding heil verwachten. Volgens hem is Indië op weg naar het vormen van een groote, machtige federatie, onder de Britsche kroon, er kunnen voor de 14 millioen bewoners van Birma groote voordeelen in gelegen zijn hun belangen te verbinden aan die van Indië, met zijn ongeveer 340 millioen zielen. Anderzijds kan hij zich indenken in den wensch naar zelfstandigheid en houdt hij rekening met het vaak geuite verlangen naar onafhankelijkheid. Dit indachtig zeide hij: „Indien Birma de afscheiding van Indië wenscht, dan is de gelegenheid nu aan te grijpen."

Om tot een beslissing te komen zal een algemeene uitspraak van de stemgerechtigden worden gevraagd; over de regeling hiervoor zal met de leiders der partij overleg worden gepleegd.

Bij de verdere behandeling van het budget 1932—33 moest *the Finance Member* beginnen met de aankondiging van een tekort van Rs. 2.18.00.000 over het afloopende jaar, hij noemde de financieele positie van de provincie *unsatisfactory*. Hierbij pasten onvermijdelijk voorstellen aan tot het invoeren van ingrijpende bezuinigingen en van verschillende nieuwe belastingen. De opstandige beweging, die 't land nog in onrust houdt, heeft in het afgeloopen jaar aan de provincie Rs. 25.00.000 gekost. De meer noodig gebleken versterking van politie en leger is niet voor rekening van de provincie gekomen, maar voor die van de centraal-Indisch-kas, zelfstandig Birma zou die — evenals andere centrale uitgaven — later voor eigen rekening krijgen.

Nu de verwezenlijking van den dringend uitgesproken wensch voor het grijpen is, melden zich vele bedenkingen aan, waaraan de leiders niet veel gewicht wilden hechten zoolang de verantwoordelijkheid hun niet in feiten en cijfers voor oogen stond. Geeft dit alles nog den indruk van een hinken op twee gedachten, toen de gouverneur den 1en Maart den Wetgevenden Raad toesprak bleek dat binnenkort over de kwestie beslist moet worden. Het leek of hij, bij het ontwikkelen van een programma, al vooruit liep op beslissingen die nog genomen moesten worden.

Z. Exc. hield de, hier boven aangegeven, voorloopige conclusies van koning en regeering voor en liet daarbij een opgave aansluiten van data op den weg, die tot de afscheiding moet voeren. Deze stelde hij voorloopig aldus vast: 1. Voltooiïng van de wettelijke regeling door het Engelsche parlement in den zomer van 1933. 2. Verkiezingen voor de wetgevende lichamen onder de nieuwe grondwet in November 1933. 3. Samenstelling van een ministerie in December 1933. 4. Afscheiding van Indië op den 1en April 1934.

De zoo nu reeds opgestelde tijdstafel sluit de stemming over het wel-dan-niet gewenschte der afscheiding echter niet uit. Bij dezelfde gelegenheid noemde de gouverneur October of November 1932, als beste tijdstip voor die uitspraak der stemgerechtigden. De aangegeven tijdstippen willen aan een ieder goed voorhouden waarom 't gaat. Aan de ongeduldigen wordt gezegd, dat indien alles naar verwachting verloopt, nog twee jaren met de voorbereiding gemoeid gaan. Aan hen, die mochten meenen, dat de zaak nog wel op de lange baan kon worden geschoven, wordt voorgehouden: als uw stem *voor* is, wilt gij de afscheiding in de lente van 1934.

Valt de beslissing in dezen geest uit, dan is er tijd beschikbaar voor de organisatie en reorganisatie.

———

Als Japan uit den Volkenbond treedt,

zal men geneigd zijn den band van Tokio met Genève als doorgeknipt, verscheurd te beschouwen. Mocht Japan tot de opzegging van zijn V. B.-lidmaatschap komen, dan zou echter het verbreken van den band eerst twee jaren daarna als voldongen feit mogen gelden. Art. 1 van het V. B.-verdrag toch bevat dezen zin: „Elk lid van den V. B. kan zich terugtrekken uit den bond na opzegging twee jaren te voren, onder voorwaarde, dat de staat op het oogenblik van uittreden al zijne internationale verplichtingen heeft vervuld, daaronder begrepen die van dit verdrag." Gedurende twee jaren zou dus het lidmaatschap blijven gelden, met alle in het verdrag opgelegde verplichtingen. Japan zal zich c. q. hieraan zeker houden, maar het zal niet aan Genève vragen om een uitlegging van de strekking van dezen zin, doch aan Genève laten merken hoe Tokio de daarin omschreven bevoegdheid opgevat. Als....

Ingezonden

Het Europeesch meisje in den kampong.

Zoowel een Nederlandsch, als Indisch belang!

De noodkreet in de Indische pers aangeheven, en door enkele persorganen in Nederland overgenomen, geeft het Hoofdbestuur van de Vereeniging tot oprichting van Jonge Vrouwenscholen in Ned.-Indië aanleiding, uwe aandacht te vestigen op hetgeen zij d.d. 7 Maart j.l. in de N. R. Courant schreef, want de urgentie van particulieren steun, hetzij in den vorm van bijdragen ineens, hetzij in den vorm van Lidmaatschap, wordt dagelijks gevoeld.

Al werd in de Tweede Kamer, bij de behandeling der Indische begrooting, gewezen op de noodzakelijkheid der regeeringszorg, toch blijkt maar al te zeer, hoe de uit particulier initiatief geboren instellingen ook den particulieren steun in dezen tijden niet kunnen ontberen.

Gelet op de vele aanvragen tot opname in de Julianastichtingen op Java, waaraan niet kon worden voldaan, is „spoedige financieele hulp" gebiedend noodzakelijk.

Wij citeeren:

„De vraag, of het Europeesche meisje in den kampong ten onder moet gaan, is reeds lang geleden ontkennend beantwoord, en wel door hen, die, toen er van crisis-ellende nog geen sprake was, de noodzakelijkheid hebben ingezien, deze meisjes te helpen.

Des te meer valt het te betreuren, dat juist de crisistoestand oorzaak kan worden, dat dit werk wellicht gedeeltelijk niet zal kunnen worden voortgezet. Wij denken hier aan het belangrijke sociale werk, dat reeds sinds 1911 wordt verricht door de te Amsterdam gevestigde „Vereeniging tot Oprichting van Jonge Vrouwenscholen in Ned.-Indië."

Deze vereeniging toch stichtte resp. te Malang (Oost-Java) en te Semarang (Midden-Java) huishoud-tuinbouw internaten. De Juliana Stichtingen I en II hebben in den loop der jaren vele meisjes van Nederlandschen stam onderwezen in de huishoudelijke vakken en zóó opgevoed, dat zij hetzij in eigen gezin, als zelfbewuste moeders, leiding kunnen geven aan haar kroost, hetzij in de Indische maatschappij een plaats bekleeden, waarin zij hare vrouwelijke gaven kunnen ontplooien en eervol haar brood verdienen.

Het lot toch, der velen, die na eenige jaren Europeesche lagere school door geboorte-omstandigheden in den kampong terecht gekomen, door de haar daar omringende gevaren zedelijk ten onder gingen, deed besluiten tot het oprichten der bovengenoemde Vereeniging, waarvan de naam tevens het doel noemt. In het zoo juist binnengekomen jaarverslag der afdeeling „Semarang en Omstreken" over 1931, wordt vermeld, dat van de 18 leerlingen, die in het afgeloopen jaar deelnamen aan het eindexamen, dat gedeeltelijk werd bijgewoond door inspectrice en adj.-inspectrice in Ned.-Indië van „het onderwijs in de Huishoudelijke vakken", allen slaagden. Negen ervan werden direct geplaatst als hulp in de huishouding en toezicht bij kinderen, 2 geven les in handwerken op een Chineesche school in Masassar, 3 zijn doorgegaan voor de costuumvakken op de Vakschool te Batavia, terwijl één zich heeft opgegeven voor de opleiding voor vroedvrouw.

Is het niet jammer, dat dit mooie werk, dat zeker in een dringende behoefte voorziet, en bij voldoende geldmiddelen nog aanmerkelijk zou kunnen worden uitgebreid, gevaar loopt te moeten worden ingekrompen, of gedeeltelijk stopgezet, (wij hebben hier vooral het oog op het Malangsche internaat), omdat in deze moeilijke tijdsomstandigheden, waaronder ook Indië in zoo hooge mate gebukt gaat, de gouvernementsssubsidie geheel, of gedeeltelijk, dreigt te worden ingetrokken?

Landgenooten, hier is een goed werk te verrichten, door op dit critieke moment de helpende hand te bieden aan diegenen „onzer". die thans in grooter getale dan weleer, in den kampong dreigen ten onder te gaan.

Geeft u dus op als lid der Vereeniging tot oprichten van Jonge Vrouwenscholen in Ned.-Indië, (min. contributie f 5.— per jaar) bij de secretaresse mevrouw L. v. Woerden—Johannissen, Haanplein 17, Den Haag, of offert uw penningsken, hoe klein ook, op het gironummer der vereeniging no. 138640.

Het Hoofdbestuur v.d. Ver. tot Oprichting v. Jonge Vrouwenscholen in Ned.-Indië.

Elizabeth Baelde, *Voorzitster,*
M. I. Th. Lievegoed—v. Buren Schele, *Vice-Voorzitster,*
L. v. Woerden—Johannissen, *Secretaresse.*
E. Winter—Rövekamp, *Penningmeesteresse,*
Mr. C. Th. v. Deventer—Maas Lid,
E. Joekes—v. Wulfften Palthe Lid,
G. v. Oordt—Droop Lid.

Den Haag, 2 April 1932.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad *f* 0.25 „Curaçao", naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welker secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

VAN DE REDACTIE.

Rectificatie.

In het K.W. van 31 Maart 1932, No. 13, zijn op pag. 158, onder het hoofd „Vereeniging Oost en West", de volgende namen der Hoofdbestuursleden foutief vermeld:

J. Franke, Groningen; *dit moet zijn:* Jhr. Mr. W. W. Feith.

Dr. L. F. C. Alers, 't Gooi (Hilversum), *dit moet zijn:* C. M. Hamaker.

Mr. J. G. Huyser, Rotterdam, *dit moet zijn:* J. D. Daubanton.

H. Somermeijer, Utrecht; *dit moet zijn:* Prof. L. van Vuuren.

P. J. de Kanter, Voorzitter van het Algemeen Ned. Verbond; Raadgevend lid.

Correspondentie.

J. F. Goudenregenstraat, Den Haag:
Bijna alle boeken van Hans v. d. Wall zijn verschenen bij de N.V. Boekhandel en Uitg. Visser en Co., Batavia.

Vereeniging „Suriname".

Secretariaat: Reinier Claeszenstraat 29, Amsterdam.

Het Bestuur der Ver. „Suriname" organiseert op Dinsdag 19 April 1932, in de Aula van het Kon. Kol. Instituut, Mauritskade 62—66 te Amsterdam, een *propaganda-avond voor Suriname*, aanvang 8 uur precies. De leden hebben *vrijen toegang* tot dezen avond.

Met het oog op het propagandistisch doel is een opkomst in grooten getale in de eerste plaats van de leden en bovendien van hen, die zich voor Suriname interesseeren, het bestuur zeer welkom en aangenaam.

De toegang voor niet-leden is gesteld op slechts *vijftig cent*, inclusief sted. belasting.

Het programma vermeldt o.m. de vertooning van de Surinaamschefilm met inleiding en toelichting, Surinaamsche voordrachten, enz.

Het bestuur der Ver. „Suriname" wekt alle leden op zooveel mogelijk belangstellenden in hun omgeving te interesseeren voor dezen avond en toegangskaarten zoo spoedig mogelijk te betrekken aan een der volgende adressen:

J. J. Gemmel, Reinier Claeszenstraat 29 I, Amsterdam-West.

H. F. de Miranda, Sumatrastraat 114 III, Amsterdam-Oost.

W. Bos, Verschuur, Tweede Boerhaavestr. 53 III, Amsterdam-Oost.

De kaarten voor de leden in Nederland worden thuis bezorgd, doch zijn *strikt persoonlijk.*

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Postadministratie heeft het retourvliegtuig „Raaf" van den Holland—Indië-dienst, 191 K.G. 765 G. post aan boord.

Radiotelefoonverkeer met Indië.

Gedurende de maand Maart 1932 werden in het radiotelefoonverkeer met Ned.-Indië in totaal 249 gesprekken gevoerd, waarvan er 104 in Nederland en 145 in Indië werden aangevraagd.

Van de hier te lande aangevraagde gesprekken hadden er 65 betrekking op zakelijke- en 39 op

Leden van „Oost en West"

Doet Uwe inkoopen bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad" door adverteeren steunen.

Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.". Ook daarmede steunt gij de belangen van de Vereeniging.

Er is geen enkele reden, waarom oudere collega's een beginneling niet op oorzaak en gevolgen van zijn taak opmerkzaam zouden maken, zoodat hij voelt, dat hij deel heeft aan het bedrijf. Dan hangt het van den jongeman zelf af, of hij niets dan dorre cijfers zal zien, of dat elk cijfer zijn eigenaardige beteekenis heeft, met min of meer romantische bijzonderheden. (Der Organisator).

familie-aangelegenheden. Voor Indië bedroegen deze getallen resp. 72 en 73.

In totaal werden 177 gesprekken van huis uit gevoerd, waarvan in Nederland 70 en in Indië 107 werden aangevraagd.

In het radiotelefoonverkeer Europa—Ned.-Indië via Nederland werden in Maart in totaal 9 gesprekken gevoerd, n.l. met Engeland 2, met Italië 2, Spanje 1, Zweden 3, Zwitserland 1.

Ter overdenking.

Aan hen, die de Vereeniging „Oost en West", bij uiterste wilsbeschikking wenschen te bedenken, wordt daartoe de volgende vorm aanbevolen:

„Ik vermaak aan de Vereeniging „Oost en West", zetel Den Haag, waarvan de Statuten zijn goedgekeurd laatstelijk bij K. B. van 1 September 1927, No 22, de som van .... uit te keeren binnen .... maanden na mijn overlijden vrij van alle kosten en rechten.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den W. K. A. baron van Lynden, voorzitter der afdeeling; en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeeling.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Mej. A. de Waal, leerares b.h. Middelbaar Ond., Nachtegaalstraat 1, Leeuwarden.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

J. H. M. Blogg, kap. der inf. Agentschap Javasche Bank, Amsterdam; W. L. A. Hojel, kap. der inf., Beethovenlaan 5, Hilversum; K. Landegent, kapt. der inf., Columbusstraat 214, Den Haag; J. D. Beaurepaire, olt. der genie, Paul Krugerlaan 190, Den Haag; dr. J. Harkink, off. v. gezondh. 1e kl., Staatstraat 14, Utrecht; J. de Ruyter, off. van gezondheid 1e kl., Riouwstr. 14 Den Haag; Mej. A. R. Wong, onderw. v. bijstand b.h. openb. gew. lager onderwijs te Paramaribo, Beethovenstraat 49, Amsterdam-Z.

Met Pensioen.

Ir. W. H. Brandenburg, tijd. wnd. hoofding., hoofd van de afd. Bruggen en Wegen van het Dep. der B. O. W., Laan van Meerdervoort 281, Den Haag; H. Oost, hoofdcommies bij den P.T.T.-dienst, Oosteinde 140, Voorburg; R. D. de Jager, olt. inf., van Oldenbarneveltlaan 48, Hilversum; J. C. v. Hoogeveen, olt. mgm., Volmolengracht, Leiden; F. K. Meeter kap. der inf. Bentinckstraat, Den Haag; K. de Ridder, kap. der inf., Laan van Rustenburg 18, Voorborg.

Aan diegenen in Oost- en West-Indië die nog geen lid zijn onzer Vereeniging.

De Vereeniging „Oost en West" onderhoudt den band tusschen Nederland en de Indiën en tracht dien te versterken.

Zij bevordert de wederzijdsche belangen, zedelijke en stoffelijke.

Zij neemt stelling tegen invloeden die daarmede in strijd zijn.

Zij steunt alles wat strekken kan tot handhaving van het Rijksverband.

Leest het Orgaan, het „Koloniaal Weekblad" en deelt ons Uwen wensch mede omtrent hetgeen, naar Uwe meening, door de Vereeniging en haar Orgaan alsnog zou kunnen worden verricht voor onze leden in Oost- en West-Indië.

Meldt U aan voor het lidmaatschap. (Adres Secretariaat: Korte Voorhout 6. Den Haag), of in Ned.-Indië bij den Hoofdvertegenwoordiger te Malang, Bromostraat 9.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank
Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam

		28 Maart 1932	4 April 1932
Aandeelen	Koloniale Bank	$57^{1}/_{2}$	$53^{7}/_{8}$
„	Ned. Ind. Handelsbank .	62	$57^{1}/_{4}$
Cert. aand.	Ned. Handel Mij. . . .	74	$67^{5}/_{8}$
Aandeelen	Alg. Exploratie Mij. . .	$112^{5}/_{8}$	109
„	Kon. Petroleum Mij. . .	$127^{1}/_{2}$	127
„	Rubber Cult. Mij. A'dam.	$36^{1}/_{2}$	$35^{1}/_{2}$
„	Ned. Ind. Suiker Unie .	$82^{1}/_{2}$	75
„	Ned. Scheepvaart Unie .	56	$54^{3}/_{4}$
„	Handelsverg. A'dam . .	175	168
„	Deli Batavia Mij. . . .	125	110
„	Deli Maatschappij . . .	134	121
„	Senembah Mij.	160	142
„	Deli Spoor	56	$49^{3}/_{4}$
„	Ned. Ind. Spoorweg Mij.	56	$50^{1}/_{4}$
„	Philips Gloeil. (nieuwe) .	$68^{1}/_{2}$	$62^{3}/_{4}$
Cert.aand.	Unilever	$110^{1}/_{8}$	102

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	9.30
New York Cable	$2.47^{5}/_{16}$
Berlijn	58.60
Parijs	$9.74^{1}/_{4}$
Brussel (Belga)	$34.62^{1}/_{2}$
Zurich	$48.07^{1}/_{2}$
Weenen	35.25

Mutatiestaat van 30 Maart tot 6 April '32

Nieuwe Leden:	Voorgesteld door:
C. M. v. d. Schatte Olivier, Arts, Hilversum, Koningstraat 40.	Voorzitter van de Afd. Hilversum.
N.V. Meubelinrichting F. van der Heide, Hilversum, 's-Gravelandsche Weg.	Secretaris van de Afd. Hilversum.
J. C. Borgen, 1ste Luitenant Inf. te Soerabaja, Wonokromo, Goenoeng Sariweg 11.	Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West" te Malang.

R. I. P.

Mevrouw de Weduwe C. J. Blauw—van Esveld, Hilversum, Bosboom Toussaintlaan 15.

Adresveranderingen:

Dr. H. F. Lumentut, Amsterdam, van: P. C. Hooftstraat 137, naar: Valeriusstraat 294.
J. van Hasselt, van: Amsterdam, van Breestr. 70, naar: Den Haag, Valkenboschlaan 170A.
Dr. J. J. van Lonkhuijzen, van: Den Haag, Pauwenlaan 119, naar: Bilthoven, Sweelincklaan 85, f 5.— (rekent tot Afd. Utrecht).
G. Esselink, Apeldoorn, Jachtl., van: 12, naar: 62².
E. J. van Son, van: Apeldoorn, Loolaan 50, naar: Villa „Jacoba" te Epe (Veluwe).
Ir. C. M. Bolle, van: Haamstede, naar: Den Haag, Laan van Meerdervoort 778. f 5.—.
Mejuffrouw Ch. A. Nierstrasz, van: Den Haag, Toussaintkade 34, naar: Scheveningen, Duindorp, Duivelandsche Straat 37.
H. M. van Altena, Den Haag, van: Gr. Hertoginnelaan 207, naar: Kanaalweg 3H.
P. van Hartrop, Den Haag, van: Hollanderstraat 9, naar: Archimedesstraat 64.
J. W. Spanjaard, Den Haag, van: Goudsbloemlaan 157, naar: Thomsonlaan 167.
R. A. Rijkschroeff, Kantoorhoofd IV. Afd. Dep. v. Gouv. Bedrijven, van: Den Haag, Laan v. Meerdervoort 315, naar: Bandoeng.
A. de Joode, Oud-Administrateur M.G.D., van: Bandoeng, naar: Den Haag, Laan van Nieuw Oost-Indië 130. f 5.— (contributie '32 reeds voldaan).
Dr. H. J. Klasen, Inspecteur B.V.D., van: Fort-de-Kock, naar: Den Haag, Jakob Hopstraat 12.
H. H. de Cock, Resident, thans te Soerabaja, Pension Merijke, Embang Sawah.
J. A. van Arcken ,thans: Pension Métropole, Place Bel-air 11, te Lausanne.